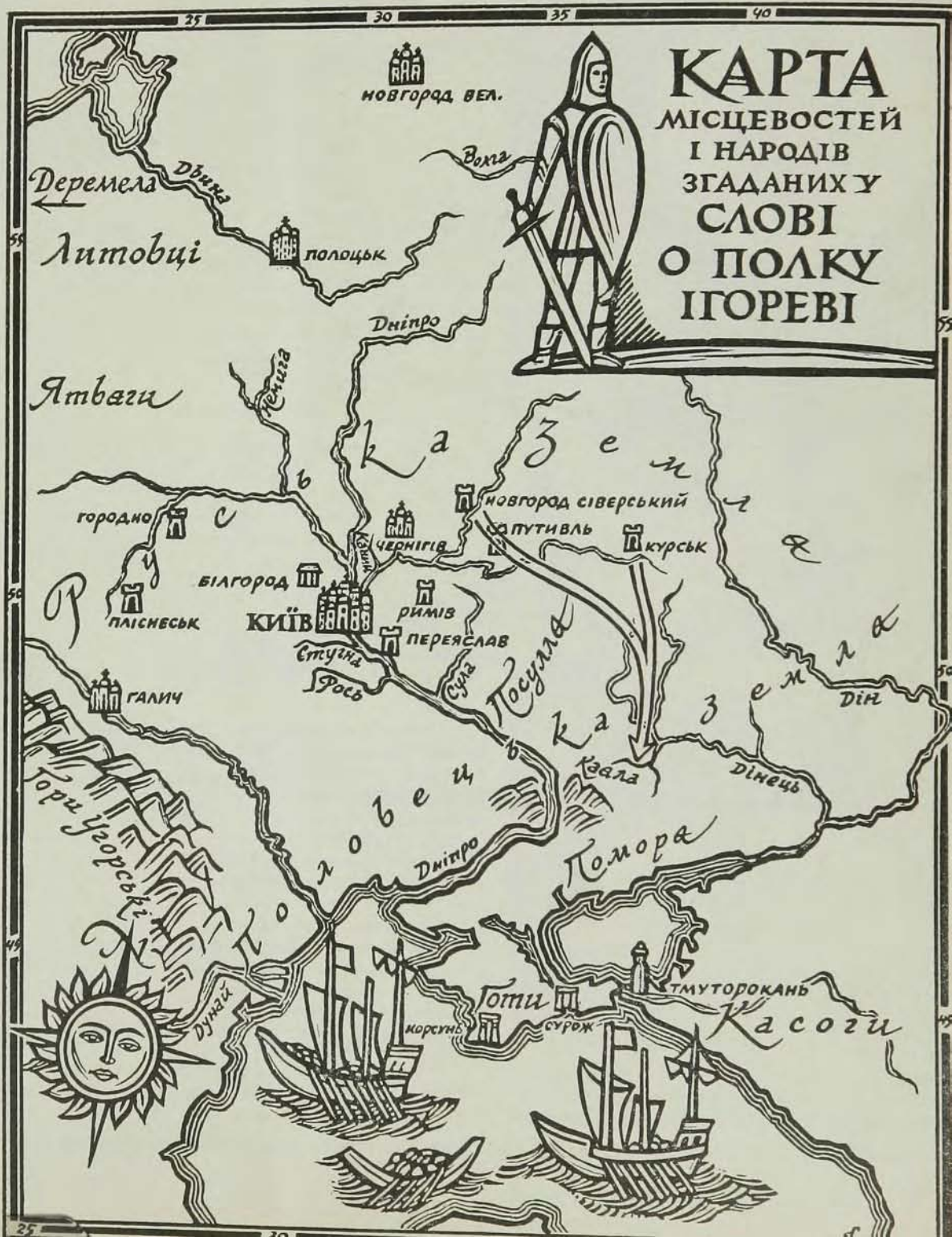

ЮНАК

ЖОВТЕНЬ

1965

OCTOBER

Ч. 10 (28) — РІК III

Ціна 50 центів

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 1 О. Доріченко: Україні
- 1 Історичний календар
- 2 Сучасні визначні українці
- 3 Л. Коваленко: Без імен
- 4 Л. Кульбак: Скажи хороше слово
- 5 В. Яринич: Найскромніша форма графіки
- 6 СМ: Письмо наших давніх предків
- 8 М. Рильський: Мова
- 9 Слово о полку Ігореві
- 11 Стефана Яворського слізні з книгами прощання
- 12 Ларка: Книжки — морська глибина
- 12 Бібліотеки світу
- 13 З. Стахів: Атмосфера
- 15 М. Головінська: Ручні роботи
- 16 Подруга Оля: Приготовляємо святочні дарунки
- 17 Гутірка Деді Юрка
- 16 Поради Подруги Дади
- 18 В. Д. Зниклі велетні
- 19 Чи знаєш що...
- 20 Д. Сіак: Найпопулярніша гра футбол
- 21 О. Макаренко: На футбольну тему
- 22 Г. Федоренко: Від Кожум'яки до Жаботинського
- 23 Східняк: Українські першості в тенісі
- 23 Пісня: Чорнобривці
- 24 Загадки
- 25 Хроніка

При підготовці цього числа співпрацювали ілюстратори:
В. Певний, ст. пл. Т. Геврик СМ, М. Головінська, пл. сен.
Д. Даревич, С. Лада.

Технічне оформлення: пл. сен. Я. Еліїв.

На обкладинці мапа походів князя Ігоря на половців,
роботи мистця Я. Гніздовського.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Видає Головня Пластова
Булава. Уповноважений ГПБ для справ "Юнака" — пл. сен. Ю. Пясецький,
ЛЧ. Редагус Колегія. Головний редактор — пл. сен. Л. С. Онишкевич, СМ.
Технічне оформлення — ст. пл. М. Баб'юк, СМ, і пл. сен. Я. Еліїв. Головний
адміністратор — пл. сен. О. Тарнавський, ЛЧ, заступник адміністратора —
пл. сен. С. Гела, Ч-ць. — "Юнак" появляється щомісяця крім серпня.

Річна передплата: США і Канада — 5.00 дол., Австралія — 1.10.0,
Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез, Бразилія — 200 кр., Велика Бри-
танія — 1.00, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа
у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати
й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пла-
стовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Статті, дописи, розгадки тощо
слід слати на адресу редакції:

Mr. L. S. ONYSHKEVYCH
180 Franklin Cor. Rd.
Nassau Garden Apts. L 19
Trenton, N. J., 08638, U. S. A.

У справах передплат і оголошень
треба звертатися до адміністрації:

YUNAK MAGAZINE
2199 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario, Canada

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine,
Published by PLAST — Ukrainian Youth Ass'n,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont., Canada.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash.

З ЛАВРИ СТАРОГО

У КРАЇНІ

Дорогі Друзі й Подруги!

Осінню позолотили дерева... Жовтень... З останнього літа залишилися лише спомини, які так хотілося б затримати ще на мить! Спомини з таборів, веселих ватер, з далеких мандрівок... Спомини про нових приятелів-товаришів, яких ми придбали за літо... Спомини про одні з найкращих хвилин у нашому житті...

Ми бажали б ті хвилини затримати у пам'яті назавжди, а нашими переживаннями поділитися з усім світом...

Щоб їх затримати, беремо в руки папір і записуємо: чи то до гурткової хроніки, чи до курінної стінгазетки, чи до власного щоденника..., а може й до «Юнака».

Бож записані речі залишаться назавжди. Пам'ять химерна — сьогодні жива і свіжа, а завтра вже може поблідне, минеться. Прийдуть нові спомини і навалою своєї свіжості випруть давніші.

Тож у прислузі стає нам письмо, книжка, журнал. Записані речі лишаються роками, сотнями літ, завжди відсвіжують нашу пам'ять, приносять нам знов і знов забуті хвилини приємних днів. Це наша «машина часу», яка дозволяє нам мандрувати крізь роки і століття, дозволяє відновляти минуле, розмовляти з предками і нащадками. Чим більш думати про письмо і книжку, тим більш вони нам здаються прекрасною річчю...

І ось тому цим разом, як і кожного жовтня, одержуєте число «Юнака» — присвячене книзі і письму...

Ваш Старий Вовк

Ти мені ввижаєшся в усьому,
Ти зі мною скрізь, де б я не був —
Я тебе плекаю в серці своєму —
В плесках хвиль, у шелесті дібров.

Ти мені волошкою з'являлась,
В Австрії, під Віднем, у житах,
Ти мені блакитно усміхалась —
І легким ставав одразу шлях.

В Мюнхені, на сірім підвіконні
Щебетала ластівкою ти,
М'ятою на празькому газоні
Терпко духмяніла з темноти.

Хвилю дніпровою в Дунаї
Ти мені з'являлася не раз.
Скрізь тебе в усьому я впізнаю.
Що для мене відстань або час!

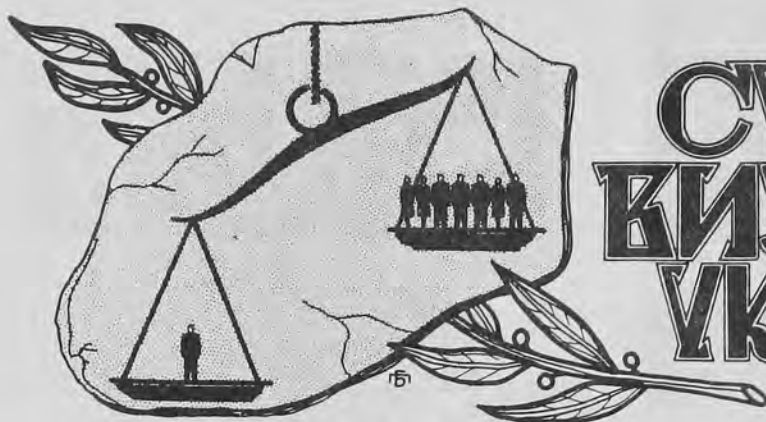
В Будапешті липою шуміла,
Дівчиною в Гельсінках була.
Україно, земле моя мила,
Завжди Ти в душі моїй цвіла.

Олесь Доріченко

Київ, 1965.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

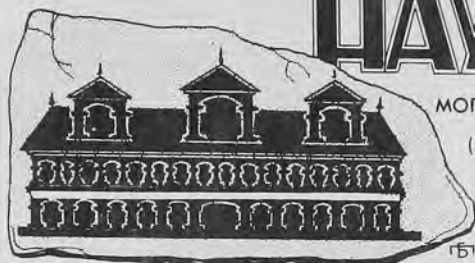
1. 10. 1187 р. Помер великий князь Ярослав Осмомисл.
7. 10. 1253 р. Князя галицького Данила короновано в місті Дорогичині на Галицького Короля.
12. 10. 1624 р. Запорозжці здобули Царгород (тепер Істамбул).
29. 10. 1794 р. Помер найвизначніший український філософ Григорій Сковорода.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

«Хто не знає свого минулого,
той не вартий свого майбутнього.
Хто не шанує видатних лю-
дей свого народу, той сам не гідний пошани».

Максим Рильський
ГЛАГОЛИЦЯ

НАУКА

МОГИЛЯНЬСКА
АКАДЕМІЯ
(XVII ВІКУ)

НАТАЛІЯ ПОЛОНЬСЬКА-ВАСИЛЕНКО

До найвизначніших істориків належить професор д-р Наталія Полонська-Василенко.

Народилася вона 1884 року і була одною із перших українських дівчат, які здобули високу освіту. Гімназію закінчила вона із медалею, опісля Вищі Жіночі Курси в Києві та Університет ім. св.

Володимира в Києві (1913 р.). Після цього вона почала свою академічну працю при цьому університеті, де вже за 3 роки, як перша жінка-українка, стала доцентом Київського університету.

Першою її науковою друкованою працею був «Культурно-історичний атлас», виданий ще 1913 р. Від цього часу вона написала багато наукових праць і статей. Найбільша її праця це — «Заселення південної України в середині XVIII століття». Нещодавно в Англії видано англійською мовою її книжку про історію Київської Русі.

Проф. Наталія Полонська-Василенко, як і багато справжніх істориків, працює над архівами, шукає джерел — і так стає знавцем своєї ділянки. Як вона сама каже — найкращі дні її життя були проведені в архівах давніх актів.

Від сорокових років наша вчена-історик живе в Німеччині. Вона є професором Вільного Українського Університету в Мюнхені, є дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) та Української Вільної Академії Наук (УВАН).

Д. С.

ЛІ ТЕРА ТУРА

ЛЮДМИЛА КОВАЛЕНКО

Письменниця Людмила Коваленко народилася в Україні, серед степів Приозів'я, про які вона пише в своїй трилогії «Наша, не своя земля». Студювала вона на історично-філологічному

факультеті. Свою літературну діяльність почала оповіданням «Кулька» (в журналі «Нова Громада»). Друкувалась потім вона в багатьох українських журналах, аж поки, з початком тридцятих років, большевики не почали нищити наших культурних діячів. Тоді вона взялася до перекладів із французької мови. Перекладала вона разом з братами Рильськими Мопасана, а сама перекладала Бальзака («Тридцятилітня жінка»), Е. Золя («На щастя Дамам»), вибрані твори Вольтера, а також сучасного французького

письменника Жоржа Дюамеля (роман «Гроза ніч»).

В 1943 р. Л. Коваленко була вивезена до Австрії на примусову працю, а після другої світової війни працювала в Німеччині редакторкою жіночого журналу «Громадянка» та заступницею голови Об'єднання Українських Жінок на Еміграції. З 1949 р. живе в США.

Співпрацювала вона в деяких газетах і майже всіх українських журналах у Німеччині і США. Канадське в-во «Ми і світ» у Торонті видало збірку її п'єс «В часі і просторі», а сама авторка видала свій роман-утопію «Рік 2245-й». Крім то-

го Консисторія Української Православної Церкви в США видала дві збірки її оповідань на релігійні теми: «Віта нова» та «Давні дні».

Останні шість років працювала письменниця над великим твором — трилогією «Наша, не своя земля», закінчивши всі три її книги: «Степові обрії», «Прорості» та «Окрадену збудили». У цьому творі вона зібрала основне з її життєвих спостережень над тією частиною України, якої ще в літературі ніколи не описували, і дає широке полотно поступової русифікації з одного боку, і прокидання української свідомості з другого.

Людмила Коваленко

БЕЗ ІМЕН

Він повен динаміки й сили.

Вона — втілення ніжності й мрії.

Вона цитувала напам'ять Лесю Українку та Рильського, а він узагалі нічого не читав, хіба спортову хроніку в «Свободі». Вона патріотично ходила на всі концерти та академії, сподіваючись, що нарешті зазвучить якийсь надзвичайний голос. А його коли й тривожило майбутнє української справи, то виключно в рамках футболу: чи буде Юрко Голюка так само добре забивати голи, як Генік?

Їх в'язало тільки одне — автомати Горн і Гаггард, де вона різала салатки, а він розносив посуд.

Але й цього було досить — вони покохали одне одного.

То було нелегке кохання, повне самовідданості й жертв з боку одного й другої.

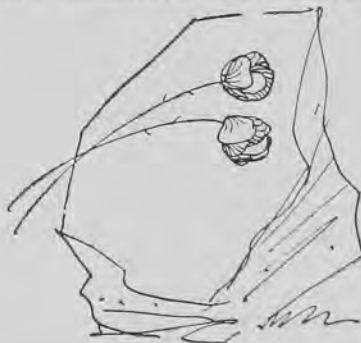
Для нього найважче було висиджувати на концертах і академіях. Ще промови можна було стерпіти, бо цікаво було стежити, як промовець ганяється за тою думкою, ніби Нога за м'ячем. Піяністи теж викликали в нього пошану спритності своїх рук, зате поети і письменники, що виступали з читанням своїх творів, добивали його остаточно. У голові йому зчинявся приємний, заколисуючий шум, повіки важніли, голова хилилася їй на плече, і він мирно й солодко засипав.

Але й вона вкладала в кохання чимало пошвяти. Їздила з ним на матчі УСК — незалежно від погоди чи настрою. Сиділа на твердих лавах, коли були лави, а часто мусіла стояти годинами і дивитись на поле. Їй здавалось, що вона опинилася серед божевільних. Одні з них у чорно-червоних тільниках і підштанцях ганяли по полю, а другі — у звичайних штанах і з краватками — свистіли, кричали, лаялись і вимахували кулаками.

Коли він звертався до неї захоплено — «Але ж і здорово стрілив!» — вона могла відповісти тільки цитатою з Лесі Українки:

Їхні шати червоніють,
Наче пишна багряниця,
Наче пурпур благородний
Від крові людей невинних...

А він давав на це практичне пояснення:
— Це з ощадності... Щоб не так часто пра-
ти...

У той день, коли УСК з'їхав на друге місце в Національній Лізі, настрої у нього був похоронний. Він хотів би забігти кудись далеко, щоб не бачити щасливих переможців, але лояльність спонукала його зайти до пивної, де УСК підкріпляв свій зламаний дух. А вона лишилася в авті, у сто сімнадцятий раз перерахуваючи «Лісову пісню».

Коли він нарешті вийшов, вона побачила, що лояльність і сум завели його задалеко. Очі йому посоловіли і навіть виглядали мрійно, кроки були непевні, а кулаки стискалися і розтискувались самі собою.

Проте, він сів за керму, і вона відклала «Лісову пісню», щоб стежити за спідометром і дорогою. Час до часу вона гостро командувала:

— Повільніше... тут тільки п'ятдесят миль!.. Тут не можна завертати... Тримай далі наліво...

Спочатку він здригався й притомнів, але всемогутнє пиво, випите в спеку та ще й у сумному настрої — перемагало, і вона звеліла йому звернути вбік і спинитися перед невеличким лужком.

Він покірно спинив авто, дійшов до лужка — і, як підкошений, упав і заснув.

Вона мовчки дивилась на нього, не вірячи своїм очам. Але він справді спав — солодко, без-

соромно, прихропуючи, ніби її не було й на світі.

Своїм звичаєм, вона спробувала рятуватись Лесею Українкою. Але виникло якесь почуття напруження і ніяковости, потривало і цілком оволоділо нею. Так, ніби хтось дивився на неї, хтось підкрадався, підлазив... Щось загрожувало їм. Вона не знала — що, але не мала сумніву в реальності небезпеки. Уже хотіла будити його, коли раптом з-поміж кущів одділилися якісь невіразні постаті, і не встигла вона й гукнути, як перед нею стояло двоє. Один спокійно потягнув до себе її торбинку, а другий нахилився до його кишені.

Недовго думаючи, вона висмикнула торбину і з розмаху вдарила невідомого поміж очі, кричучи:

— До зброї! Гей, Руфіне! Боронімось!

Від крику він сів. Коли ж побачив чужу руку біля своєї кишені, вивернув її, перекинувши невідомого через себе, як непотрібну заваду, а сам метнувся до першого, що вже крутив її руки, вивертаючи торбинку. Він ухопив грабіжника за попереk і кинув його на першого, а сам схопив її за руку і бігом потягнув до авто.

Коли він пустив мотор, вона накинулася на нього. Стиснувши кулаки, кричала:

— Чого ти втік? Чом ти не побив їх, цих грабіжників? Цих нахаб, що крутили мені руку?!

— Їх було двоє — резонно відповів він, а що вона не вгавала, гукнув на неї:

— Припини гістерику! Вже все минулось!

Вона одразу притихла, потім щасливо зідхнула і притулилась до нього:

— Як гарно, що ти такий дужий!

Після цього кілька миль йому довелося керувати однією рукою, бо другою він міцно притискав її до себе.

СКАЖИ ХОРОШЕ УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО...

Лукаво-ніжною, дзвінкою мовою
Скажи хороше українське слово, —
Затихне вітер над дібровою
І даль завітне волошково.

І довго буду я дивитися,
Як пил зникає за машиною,
І часто буде мені снитися
Мале дівча з очима синіми.

І я, щаслива неописано,
Піду, тим словом розтривожена,
Як ворожками заворожена,
В дівочій пісні заколисана.

Нехай тепер шумлять зі зливою
Стрімкі вітри понад дібровою, —
Ще більше буду я щасливою.

Скажи ж мені моєю мовою
Одне лиш слово.

Лідія Кульбак

Київ, 1964.

Коли вона поцілувала його в коридорі її дому і побігла східцями нагору, він відчув, що тепер вона буде його, і не страшні йому поети чи співаки!

Поволі вийшов, сів у авто, але не рушив. Щось дивне, незнайоме діялось у його голові. Чудні, ніколи немовлені слова тиснулися в мозок, пробували оформитись, але не могли й зникати. На їх місце приходили інші, ще краші — високі й прекрасні, що вихорились десь на краю думки — і теж зникати. Вирували почуття, для яких бракувало слів. Слова, які він досі уживав, були невіразні, сірі, нудні.

Нарешті, тремтячими губами він видушив із себе кілька слів:

— Моя ти зіронько... маленька, маленька...

Це було все. Потік надхнення клубився десь у голові, але на устах більше не було слів. Та їх і не було потрібно. Він сидів, учепившись за керму руками, і, хитаючись у такт ритму, шепотів:

— Моя ти зіронька... маленька, маленька...

НАСКРОМНІША ФОРМА ГРАФІКИ

Український

ЕКС
ЛІБРИС

Екслібрис, або книжковий знак, дослівно означає «з книжок». Це невеличка художньо виконана етикетка, що наліплюється на обкладинці книги з внутрішньої сторони. На етикетці — прізвище власника книги. Таким чином, екслібрис виконує подвійну функцію — він утримує власника від спокуси поставити на першій сторінці свій підпис (певна річ, що це порушує охайність книги) і одночасно є ніби додатковим художнім оформленням її.

Мистецтво екслібриса відоме вже понад 300 років і тісно пов'язане з розвитком книгодрукування. Процес виготовлення перших книг був дуже важкий, тому книга на той час становила велику цінність.

Її зберігали як реліквію і можна сказати, що екслібрис народився з любови до книги, з бажання зробити її крашою. Перші екслібриси були дуже прості й невибагливі (вони просто вказували прізвище власника, іноді прикрашувались орнаментом або геральдичними мотивами) і потрібен був певний час, щоб вони стали самостійною формою графіки.

ОЛЕНИ КУЛБУЦЬКОЇ

СІРО ПОЛКА

З появою екслібрисів у нинішньому розумінні їх стали збирати численні колекціонери, любителі книги і графіки. Влаштовуються навіть спеціальні виставки екслібрисів.

Виконання екслібриса вимагає від художника великої вправності, віртуозності. Адже на малюнку формату сірникової коробки треба, крім тексту, скомпонувати ще й сюжетне зображення, що розкривало б характер власника книги, його смаку, уподобання, професійну діяльність. Тому, очевидно, в цій здавалось би «несерйозній» галузі працювали такі серйозні художники, як А. Дюрер, Г. Гольбейн Молодший та ін. З українських художників значний внесок у мистецтво екслібрису зробили Г. Нарбут, В. Кричевський, М. Жук, О. Сахновська, О. Гебус-Баранецька, М. Курилич та ін. Їх кращі екслібриси є не лише книжковими знаками, а одночасно й цінними творами малої графіки, що набувають самостійного художнього значення.

РОМАНА АВЕКІЄВСЬКОГО

Мистецтво екслібриса дедалі набуває ширшого значення. Часто художники виконують їх не стільки для книги, скільки для того, щоб у такій формі виявити свою шану певній людині з нагоди якоїсь події у її житті. Звичайно, набагато приємніше одержати, скажімо, на той же день народження вітання у формі екслібриса, ніж оту серійну листівку «З днем народження!» (випущену видавництвом «Мистецтво»). Так з'являються ювілейні екслібриси.

Таємниці цікавого світу

ПИСЬМО НАШИХ

ДАВНІХ ПРЕДКІВ

Два роки тому, в жовтні 1963-го р., у відділі «Таємниці цікавого світу» подали ми цікаву статтю про історію людського письма. Багато з Вас зацікавилось цією темою. Редакція дістала декілька листів із запитами: «Як виглядала азбука старовинних русичів-українців?», «Як виглядали їхні букви?», «А як вони числили — чи вживали звичайних, «арабських» чисел, чи якихсь інших?».

Зразок глаголичного письма

Ассеманієве євангеліє

Тож тепер знов у жовтні, місяці книжки, приносимо Вам «на замовлення» трохи більше деталей про старослов'янські азбуки.

Як уже знаєте з попередньої статті, наші предки послуговувались двома різними азбуками: глаголицею (дивись рисунок ч. 1) і кирилицею (рисунок ч. 2). Глаголиця ніколи не прищепилась — її незабаром залишили і почали вживати майже виключно кирилицю. Її переробляли багато разів. Теперішнє наше (українське) письмо, це «нащадки» первісної кирилиці. Подібною азбукою послуговуються теж: білоруси, серби, болгари, росіяни-москалі, як теж численні народи північної і центральної Азії, та менші слов'янські народи на Балканах. (До речі: на рис. 2 показана сторінка із «Лексиса Лаврентія Зизанія»; це один із найстаріших словників).

Л Е К С И С

Сирѣчь Реченіа, Вькратъць
сѣбра́ны. Нѣдсловѣскаго ꙗзы
ка, напро́сты Рѣ́скій Дѣла́тъ
Исто́лкованы. А, Z.

А	недовѣдомоє
Ѧдана ꙗ, пѦ	мѣце, прѣпѣ
Ѧте, зѦразъ	нѦм. погрѣкъ
Ѧва, тѦто,	Ѧдн, ѦѦднгъ
ѡтѣць	Ѧръ, ѡѦдхъ
Ѧггль, вѣстнѣ	Ѧзъ, Ѧ
Ѧлео повѣда	Ѧлнлѣм, хва
Ѧгниць, бара	лабѣ. Гѣрма па
нокъ	ТрнѦхъ втолко
Ѧгница, молада	вѦнн лнѦгн
Ѧовѣка	стѦн мѦвнтъ
Ѧдъ, тѣность,	Ѧлнлѣм, прн
недо.	Ѧ
	хѦдн

На рисунку ч. 3 показана табличка, у якій вписано всі букви глаголиці і кирилиці. Як зауважите, букви мали кілька видів у різних часах, тому, звичайно, подано не один, а більше

форм кожної букви. Кожна буква мала назву: буква «А» називалась «аз», «Б» — буки, «В» — віді, «Г» — глаголь тощо. На таблиці теж подані ці назви, але старим правописом і старшою формою кирилиці.

У колонці «фонетичне значення» подано, як ті букви вимовлялися. І так першу букву вимовляли «а», другу «б» і так далі, подібно до нашої теперішньої азбуки. Але зауважте: багато букв, які були колись у нашій мові, тепер затра-

письмом до Старого Вовка, добре? Він багато знає — навіть читати «таємні письма»...

На таблиці рисунок ч. 2 подано теж колонки: «число значення». Що це таке? А це — відповідь на запити наших читачів: «Як числили наші предки?» Не вживали вони чисел 1, 2, 3..., як ми тепер, а вживали «азбучного», чи «альфавитного» позначення чисел (дивись рисунок ч. 4). Такі азбучні системи вживали колись стародавні греки, жиди, фенікійці, вірмени і багато

Старослов'янські азбуки

Глаголиця		Кирилиця		Назви букв	Глаголиця		Кирилиця		Назви букв
Букви	Число значення	Букви	Число значення		Букви	Число значення	Букви	Число значення	
Ⲁ Ⲁ	1	Ⲁ	1	азъ	Ⲁ Ⲁ	600	Ⲁ	600	хъ
Ⲃ Ⲃ	2	Ⲃ	2	буки	Ⲃ Ⲃ	700	Ⲃ	800	о
Ⲅ Ⲅ	3	Ⲅ	3	вѣдѣ	Ⲅ Ⲅ	800	Ⲅ	900	шѣ
Ⲇ Ⲇ	4	Ⲇ	4	глаголь	Ⲇ Ⲇ	900	Ⲇ	900	цѣ
Ⲉ Ⲉ	5	Ⲉ	5	добро	Ⲉ Ⲉ	1000	Ⲉ	90	чѣ
Ⲋ Ⲋ	6	Ⲋ	6	естѣ	Ⲋ Ⲋ		Ⲋ		шѣ
Ⲍ Ⲍ	7	Ⲍ	7	живѣте	Ⲍ Ⲍ		Ⲍ		ѣ
Ⲏ Ⲏ	8	Ⲏ	8	зѣло	Ⲏ Ⲏ		Ⲏ		ѣ
Ⲑ Ⲑ	9	Ⲑ	9	земля	Ⲑ Ⲑ		Ⲑ		ѣ
Ⲓ Ⲓ	10	Ⲓ	10	иже	Ⲓ Ⲓ		Ⲓ		ѣ
Ⲕ Ⲕ	20	Ⲕ	20	иже	Ⲕ Ⲕ		Ⲕ		ѣ
Ⲗ Ⲗ	30	Ⲗ	30	иже	Ⲗ Ⲗ		Ⲗ		ѣ
Ⲙ Ⲙ	40	Ⲙ	40	иже	Ⲙ Ⲙ		Ⲙ		ѣ
Ⲛ Ⲛ	50	Ⲛ	50	иже	Ⲛ Ⲛ		Ⲛ		ѣ
Ⲝ Ⲝ	60	Ⲝ	60	иже	Ⲝ Ⲝ		Ⲝ		ѣ
Ⲟ Ⲟ	70	Ⲟ	70	иже	Ⲟ Ⲟ		Ⲟ		ѣ
Ⲡ Ⲡ	80	Ⲡ	80	иже	Ⲡ Ⲡ		Ⲡ		ѣ
Ⲣ Ⲣ	90	Ⲣ	90	иже	Ⲣ Ⲣ		Ⲣ		ѣ
Ⲥ Ⲥ	100	Ⲥ	100	иже	Ⲥ Ⲥ		Ⲥ		ѣ
Ⲧ Ⲧ	200	Ⲧ	200	иже	Ⲧ Ⲧ		Ⲧ		ѣ
Ⲩ Ⲩ	300	Ⲩ	300	иже	Ⲩ Ⲩ		Ⲩ		ѣ
Ⲫ Ⲫ	400	Ⲫ	400	иже	Ⲫ Ⲫ		Ⲫ		ѣ
Ⲭ Ⲭ	500	Ⲭ	500	иже	Ⲭ Ⲭ		Ⲭ		ѣ

тилися і ми більше їх не маємо. Отож, немає більш букв «кси» і «пси», немає різnorodних «м'яких» і «твердих» знаків (за винятком «ь») тощо. Зате ми маємо тепер інші букви, наприклад, окремі букви «г» і «г».

Чи не цікаво було б і Вам навчитись писати кирилицею, чи глаголицею? Тоді Ви мали би своє «таємне письмо», яким могли б порозумітись із своїми товаришами, а ніхто не вмів би його відчитати! (Певно навіть Ваші батьки, учителі чи брати і сестри не вміють читати глаголиці!). Якщо навчитесь, то напишіть листа старовинним

інших народів. Кожний з тих народів уживав букв із своєї азбуки, щоб визначити числа. У наших предків, у часи Київської Русі, вживали до того кирилиці.

Над буквами, що позначали числа, ставили спеціальний знак — титло. Це робилося для того, щоб відрізнити їх від звичайних слів. Як виглядали такі азбучні системи?

Запишемо в слов'янській нумерації число 444:

ⲚⲓⲔ

Ми бачимо, що запис вийшов не довгий від

СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІ

ДАВНА ІСТОРІЯ — ПРЕДИВНА ЗНАХІДКА — ВЕЛИЧНА ВАРТІСТЬ

● 1795 року серед різних старовинних книг ненароком власник здивовано побачив дивну книгу-рукопис. Хутко про цю знахідку довідались учені і по світі поширилась вістка: СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІ — чи не найдавніша і вартісніша літературна знахідка з нашого минулого.

● Десятки, а то й сотки вчених різних національностей досліджували цей величний епічний твір Київської доби. Здогадуються, що відколи цей твір створено, то його багато разів переписували і передавали з рук до рук.

● Із стилю, мови та інших даних учені здогадуються, що автором був хтось із княжих дружинників, високо освічена особа. Із добору слів та зворотів дехто доводить, що автор походив з околиці Києва, а радше з Галичини.

● Зміст цього вартісного твору описує історичні факти: сини князя Святослава самі вирушили в бій з половцями. Історія potwierджує: Ігор виїхав 25. 4. 1185 р. Затьміння сонця було 1. 5. 1185 р. у п'ятницю, а в неділю був кінець бою.

● Із способу опису подій твердять, що твір цей написано між 1185 - 1187 роками. У цьому саме велична вартість цього нашого твору. Мало які народи можуть похвалитися такою культур-

ною цінністю, а вже ніхто із слов'янських народів не має такого твору з XII сторіччя. Саме тому москвини конечно стараються присвоїти собі цей твір, хоч мова українських земель і опис подій Київського престолу та князів указують, що очевидно це не може бути московською власністю, тільки українською.

● Крім того, що багато різних учених досліджувало цей монументальний твір, багато поетів і письменників писали переспіви «Слова о Полку Ігореві». Прозою писали: Огоновський, Грушевський, Возняк та інші. Поетичною формою переспіви писало понад 25 наших поетів, між ними такі: Шашкевич, Максимович, Шевченко, Руданський, Лепкий, Гординський, Рильський, митрополит Іларіон (Огієнко) і Забіла.

● Крім нашої літератури, також у малярстві і різьбі вживано мотиви із «Слова о Полку Ігореві».

● «Слово о Полку Ігореві» із нашої старослов'янської мови перекладено українською мовою, а крім того також мовами: польською, білоруською, російською, чеською, сербською, словінською, болгарською, німецькою, англійською, французькою, італійською, шведською, голландською, гебрійською та іншими.

СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІ

(Із видання Святослава Гординського, ілюстрації Якова Гніздовського, Філяделфія 1950 р.)

Сни київського князя Святослава, Ігор, жде свого брата Буй-Тур Всеволода. Вони хочуть на власну руку самі йти в бій на половців до Тмуторокані, над Дін.

Сонце затьмилось і віщувало злом. Та князь Ігор, не зважаючи ні на що, мав бажання йти шукати слави і "з Дону шоломом води напитись". Крім брата Всеволода взяв він із собою ще свого сина Володимира і братанича Святослава з Рильського.

Без уваги на зле віщування природи (затміння сонця, знаки птахів і звірів) жадоба Ігоря перемогла і він виступив в бій над Доном. У п'ятницю половців розбили, багато взяли в полон і здобули велику здобич.

Половці з різних сторін Дону і моря з'їхались і обступили князів. На третій день наші князі не втримались і над річкою Каялою Ігор і Всеволод розлучились.

У Києві князь Святослав, батько Ігоря, має поганий сон. Потім довідується, що Ігоря ранено в бою і взято в полон. Половці по всій Русі нападають на наших людей.

Зажурився князь Святослав і закликає всіх князів-своєків спільно допомогти. Доказує, що помилка Ігоря і Всеволода була в тому, що вони самі хотіли на свою руку шукати слави.

Над Дунаєм плаче Ярославна у Путівлі за своїм князем Ігорем:

"Зозулею полечу я, каже, по Дунаю
І рукавець свій багрянний в Каялі вмачаю
І князеві обітру я кривавії рани
На могутім його тілі..

О Дніпре мій, славітись! Крізь гори камінні
Шлях пробив ти в половецькій далекій країні,
Ти на собі гойдав еси човни Святослава,
Як на полки Коб'якові рушала виправа:
Злелій же ти, господине, і ладу до мене,
Щоб я вранці сліз на море не слала даремне..."

СТЕФАНА ЯВОРСЬКОГО
Митрополита Рязанського та Муромського
слізне з книгами прощання

В путь вирушайте, книжки, що часто гортав я і пестив,
В путь, моє сяєво, йдіть! втіхо й окрасо моя!
Іншим щасливішим душам поживою будьте однині,
Інші блаженні серця нектаром вашим поїть!
Горе мені: мої очі розлучаться з вами навіки
Та й не спроможуться вже мою душу наситить.
Ви бо єдині були моїм нектаром, медом поживним:
З вами на світі, книжки, солодко було жити.
Ви мені скарб найдорожчий, ви слава моя найщобільша,
Ви повсякчасна любов і раювання моє!
Ви просвітили мене, превелебні дали мені титла,
Шану вельможних людей подарували мені.
Нині ж судилось мені — о мій смуток і біль нестерпучий! —
В споміні тільки плекать ті неохмарені дні!
Кволі повіки мої віковичная ніч замикає,
Ваших легких сторінок не турбуватиму я!
Вічності книгу відмінну перед моїми очима —
Скоро до нього прийду — має відкрити Господь.
Кожен з сувоїв її свої вчинки й слова відчитає
І по заслугі у ній знайде заплату собі.
Книго Господня страшна! На судищі нашім останнім
Кожне злочинство і гріх навіч покаже вона!
В думці її розгортаю: тремтіння пронизує тіло,
В болізнім серці стремить тонка і бистра стріла!
Боже мій, Отче мій! Ти — невичерпної ласки безодня,
Віри святе джерело, благодати вищий вінець!
Ти еси моря й землі і найвищого неба Владика,
Гори розбурханих вод погамовуєш Ти.
Ти управляєш, премудрий, кругами сузір'їв небесних...
Черв нерозумний, ніщо — Боже! Тебе я молю,
Зглянься і в книгу життя запиши моє марне наймення
Кров'ю святою Христа (в нім бо спасіння моє).
Ви ж, мої книги, писання мої і дім мій, — прощайте!
Праці відданої плід — бібліотеко, прощай!
Братіє, старці, і всі пожильці землі — прощавайте...
Земле — гостино моя, мати моя — прощавай!
В ніжні обійми прийми смертельне своє порождення:
Наша душа — небесам, — кості належать тобі.

12. 6. 1923 р.

дата перекладу Миколи Зерова

Заввага:

Елегія відомого письменника й церковного діяча Стефана Яворського (1658 - 1722), яку він написав у передчутті близької смерті. Елегія здобула широку популярність серед тогочасних книголюбів.

(“Літературна Україна” травень 1965 р. ...“75 років з дня народження М. Зерова”. М. Зеров це видатний критик і літературознавець, поет і перекладач, блискучий педагог-лектор, він збагатив нашу культуру і заслуговує на вдячну пам'ять.)

КНИГИ – МОРСЬКА ГЛИБИНА...

Тайну цих дивних скарбів, які має в собі книжка, пізнав Іван Франко ще дуже молодю. Бувши кільканадцятилітнім юнаком, він уже сам назбирав собі бібліотеку, яка начисляла кілька заповнених шаф.

Часами кажуть, що книжка — це найвірніший приятель. Ви ж знаєте самі — часами Ваші друзі зайняті і для Вас не мають часу. Часами навіть і Ваші рідні також зайняті. Та чи мали Ви коли відмову від книжки? Вона завжди спокійно і певно — жде Вас. Жде, щоб Ви здружилися з нею, щоб вона могла Вам розказати і передати всі свої тайни з багатьох років...

Нема ні одної людини на світі, яка може

*Книги — морська глибина.
Хто в них пірне аж до дна.
Той, хоч трудів мав досить.
Дивні скарби виносить...*

Іван Франко

знати всі ділянки докладно, яка може охопити все, що до наших днів людство передало нам. Але книжки це можуть зробити. Книжки — написані на всі можливі теми. Про що ми тільки хочемо довідатись — можемо знайти це в книжках: чи це від глибокої науки, філософії, чи до практичних вказівок, як збудувати радіоприймач чи як опрацювати книжку.

Без книжки — нема освіти. Тому ми йдемо в бібліотеку шукати за потрібними джерелами, і тому самі збираємо книжки для своєї власної бібліотеки. Гарна бібліотека — це вияв Вашого шукання знання і дзеркало культури нашого дому.

БІБЛІОТЕКИ СВІТУ

● Найбільшою бібліотекою у давніх часах була бібліотека в Нініві, столиці Ассирійської держави, де було зібрано понад 30 тисяч книг-пліток ще в 650 р. до Христа.

● В Александрії 300 р. до Христа була велика бібліотека, (звана «аптека для душ»), де було понад 700 тисяч сувоїв. Там великі вчені працювали довгими роками, бо мали так багато «книжок» — джерел.

● У середньовіччі найбільшими бібліотеками були:

1. Бібліотека Ватикану (від XV століття),
2. Національна Французька Бібліотека в Парижі (від XV ст.),
3. Бібліотека Лондонського Музею (від XVIII століття).

● Крім тих, що є ще від середньовіччя, сьогодні є ще й інші великі бібліотеки, як от: Конгресова Бібліотека у Вашингтоні (12 мільйонів книг, 16 мільйонів манускриптів); Бібліотека в Москві (11 мільйонів книжок та 2.5 мільйонів манускриптів), і Бібліотека Академії Наук у Києві — понад 10 мільйонів книжок.

● Дуже цікава бібліотека є також при Об'єднаних Націях в Нью-Йорку, де є понад 200 тисяч книжок усіма мовами світу.

● В Україні перші бібліотеки були по монастирях. Перша велика бібліотека була заснована нашим князем Ярославом Мудрим, у Києві, при Софійському Соборі, у 1037 р.

При Києво-Печерській Лаврі була велика бібліотека, яка була частинно знищена вогнем 1718 р.

При університетах в Україні розвинулись також дуже гарні бібліотеки, як от при Львівському Університеті (1661 р.), Львівській Духовній Академії (1784 р.), Харківському (1805 р.), Ки-

ївському (1834 р.) і Чернівецькому (1875 р.) університетах.

● Українці завжди любили багато читати. Виявом культури народу — це зацікавлення книжками. 10 років тому переведено статистику, скільки книг припадає на 100 тисяч населення в різних країнах: Японія — 14, США — 88, Англія — 117, СССР — 322, Україна — 351. Бачите, що це говорить про українців?!

● В Україні тепер є понад 80 тисяч бібліотек, у яких є понад 260 мільйонів книжок. Крім великої бібліотеки Академії Наук в Києві (10 мільйонів книжок), до груп більших бібліотек належить Львівська (3 мільйони книжок) і Харківська (понад 3 мільйони книжок).

● Тепер порівняйте, як виглядають інші великі бібліотеки у відношенні до українських: У США є тепер коло 12.5 тисячі бібліотек, у Канаді 1.2 тисячі. Бібліотека Гарвардського Університету має 5.7 мільйонів книжок, Університет у Єй — 4.22, а у Ілліной — 2.6 мільйонів.

Французька Національна Бібліотека (найбільша у Франції) має коло 6 мільйонів книжок. Ватиканська 700 тисяч, Лондонський Музей 6 мільйонів, Торонтонська (найбільша в Канаді) 860 тисяч.

подала Л-ка

Майже всі знаємо, що атмосфера складається з таких газів: азот¹ — 78%, кисень² — 21%, аргон³ — 0,9%, вуглекислий газ (або дво-окис вугілля)⁴ — 0,03% і сліди неону,⁵ гелію,⁶ криптону,⁷ ксенону,⁸ водню,⁹ метану,¹⁰ нітритного оксиду¹¹ і пари.¹²

Однак багато людей не знає, що якраз ті гази, що видаються найменше корисні для життя, відіграють дуже важливу роль, щоб це життя існувало на землі. Маю на увазі озон, двоокис вугілля та пару.

Треба підкреслити, що клімат і погода в різних місцях на землі є залежні від соняшної радіації (наświetлювання), яка проходить через атмосферу. Цю соняшну радіацію називаємо **інсоляцією**¹³ (не мішати з поняттям ізоляції¹⁴).

Кількість інсоляції, що її земля або частина землі одержує, є залежна від трьох чинників:

- 1) щоденний оборот землі довкола своєї осі,¹⁵
- 2) положення землі в річній орбіті довкола сонця,
- 3) географічна ширина¹⁶ наświetлюваної частини землі.

Географічна ширина є важлива тому, що чим ближче до полюсів землі, тим більше соняшного проміння входить наскіс (під гострим кутом) у атмосферу, а вслід за тим є більша можливість абсорбції,¹⁷ рефлексії та розсівання¹⁸ соняшного проміння хмарами та атмосферою (рисунок 1).

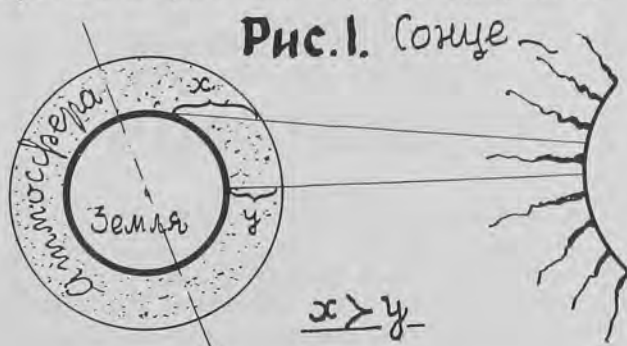
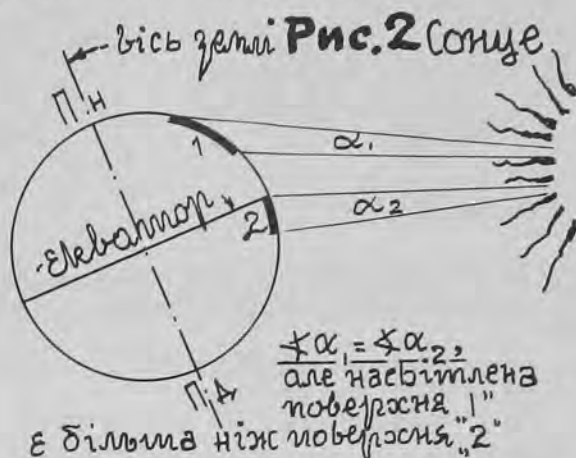

Рис. 1. Сонце

Крім цього, проміння яке надходить під скінним кутом¹⁹ ділає на більший простір й тому однакова кількість соняшної енергії покриває площу більшої величини (рисунок 2).

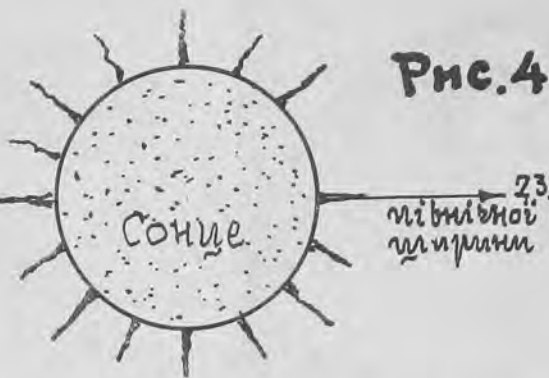
Кут соняшного проміння міняється зі сезоном. Земля кружляє довкола сонця по еліптичній орбіті²⁰ так, що її положення є ближче до сонця в січні, ніж у липні. Але нахилення земної осі **північної півкулі** є спрямоване до сонця в липні, а від сонця в січні. Тому наше літо є гаряче, а зима холодна. Інакше мають справи на **південній півкулі**. Тоді, коли в нас літо, на південній півкулі — зима і навпаки. А що в січні, (коли на південній півкулі є літо), земля є ближче сонця ніж у липні, літо в них гарячіше ніж у нас, а зима повинна б бути холодніша. Однак тому, що південна півкуля у великій частині покрита водою океанів, зима там дуже лагідна. Це тому, що температура моря (води) міняється багато менше, ніж температура суші.

На північній півкулі землі, прямовісні (перпендикулярні) проміння сонця, тобто найгарячіші, вдаряють 21 червня на 23,5° географічної ширини. На південній півкулі це явище діється 22 грудня (рисунок 3, 4).

Дуже цікаво довідатись, що знавці обчислили, скільки енергії падає на землю через інсоляцію (соняшне промінювання). Устійнено, що кожної хвилини (хвилини) земля одержує пересічно 1.92 калорій на кожний квадратний сантиметр. Якщо будемо просліджувати ще далі і вмістимо це число у основне метеорологічне рівняння, то покажеться, що пересічна температура на землі повинна бути тільки —15°C. Але ми знаємо, що середня температура на землі є +15°C. Це значить, що крім сонця діють на поверхню землі ще інші джерела тепла.

Знавці зібрали потрібні інформації і факти та подають таку розв'язку проблеми. Інсоляція (огрівальна енергія радіації від сонця) складається з таких чинників:

- 1) радієві хвилі,²¹
- 2) інфра — червоні хвилі,²²
- 3) видиме світло,²³ яке становить приблизно 90% огрівальної енергії,

4) ультрафіолкові промені,²⁴ які впливають на творення озону у вищій атмосфері та нагрівають її,

5) промені «Х» (Рентгена),²⁵

6) частинки «альфа»,²⁶

7) електрони тощо.

Що пара втримує інфра-червоне світло, це видно в пустинях або в північній арктиці, де її майже нема. В пустині вдень є дуже гаряче, бо проміння вдаряє безпосередньо на наświetлюваний предмет, чи людину, але ночі є дуже холодні, бо немає пари, яка могла б втримати тепляну енергію у часі, коли сонце не гріє. В Арктиці, як знаємо, є дуже холодно. Могло б бути там тепліше, якби була пара. Та холодна температура перемінює там зразу майже всю пару на сніг або дощ.

Рис. 5.

Хмари, океани, піски тощо відбивають²⁷ приблизно 43% цілої інсоляції. Ця рефлексивна інсоляція зветься «Альбедо».²⁸ Залишається 57% інсоляції, з якої хмари, пара, CO_2 приймають²⁹ одну четвертину (14%), а решту при температурі (Т) приймає земля. Але земля «віддає»³⁰ частину цієї радіації у формі інфра-червоних променів (рисунок 6) і то, що найважливіше, віддає цю енергію пропорційно до четвертого ступеня температури (T^4).

Тепер найважливіша справа — втримати цю теплоту. Головними частинами при тому — це пара, та CO_2 . Вони приймають та тримають у собі тепло.

Високо в атмосфері (коло 30-ти миль) є тонка її верства, яку звуть «озоносферою».³¹ Озон має особливу прикмету і спроможність втримувати ультрафіолкове проміння й таким способом нагрівати ту частину атмосфери до 30°C .

Ці важливі характеристичні прикмети повище згаданих газів доводять до ефекту, який науковці називають «ефектом теплиці»³² і завдяки ньому втримується тепло між землею та верхніми шарами атмосфери.

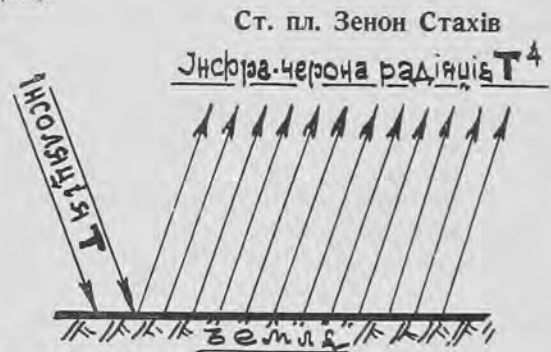

Рис. 6

Пояснення:

- 1) nitrogen 2) oxygen 3) argon 4) carbon dioxide
- 5) neon 6) helium 7) krypton 8) xenon 9) hydrogen
- 10) methane 11) nitrous oxide 12) water vapor 13) insolation
- 14) insulation 15) axis 16) latitude 17) absorption 18) scattering
- 19) oblique angle 20) elliptical orbit 21) radio waves
- 22) infra-red waves 23) visible light 24) ultra-violet 25) x-ray
- 26) alpha particles 27) reflect 28) Albedo 29) absorb
- 30) reradiates 31) ozonosphere 32) "Greenhouse effect".

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНЬСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

САМОПОМІЧ

в Філадельфії

- Особисті позики на купно-домів і авт
- Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій. ● Телефон: ГЛ 5-8770

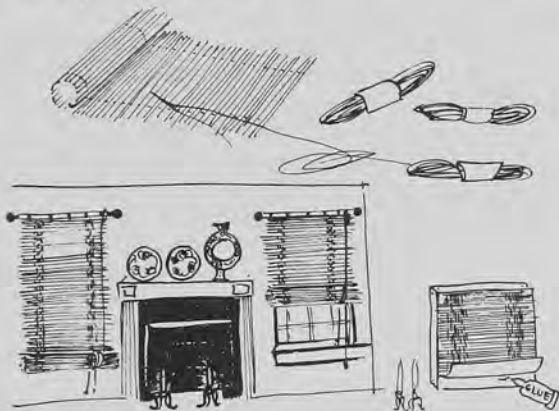
4814 N. Broad St.

Philadelphia, Pa., 19140

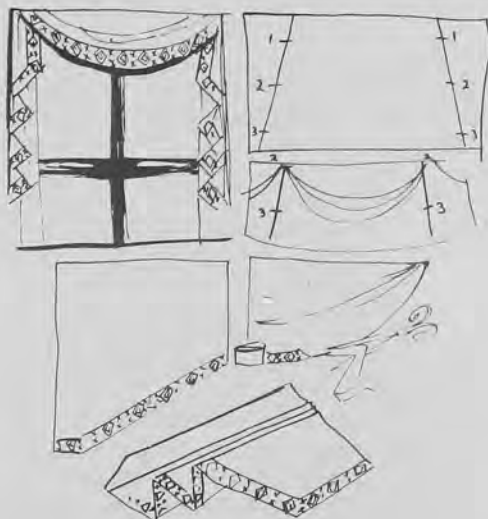

1. Хочете трохи змінити вигляд Вашої кімнати чи вітальні, чи іншої частини хати? Спробуйте прикрасити бамбусом.

Купіть бамбусову завісу (стору) і переткайте її кольоровими вовняними нитками. Це надасть ефекту тканині.

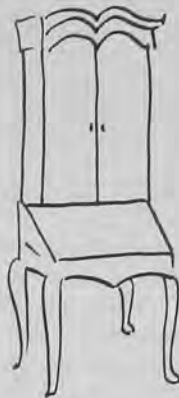

Це саме можете зробити, щоб заслонити інші предмети в кімнаті. Ось коли не вживаєте свій ватран («комінок») чи кальорифери, заслоніть їх гарною прикрасою. На дошку приліпіть бамбусову картину (також переткану вовною) і поставте це на ніжках (чи на чимось відповідним).

2. Хочете своїм фіранкам - завісам надати цікавішого і гарнішого вигляду? Прикрасимо їх крайкою чи готовою вишивкою.

3. Зайдіть колись до крамниці з різними старими меблями та іншими речами — і вживайте свою буйну фантазію! Ось наприклад купіть собі якусь таку стару шафу.

а) Спершу добре її вимийте.

б) Вживаючи плин, який розпускає фарбу, здійміть верству викінчення з шафи. Обчищуйте маленьку площу за площею, не розливайте плину по цілій шафці і не пробуйте за одним разом це все зробити.

в) Коли вже змиєте всю політуру, тоді почистіть всю поверхню пісковим папером, щоб все було гладке.

г) Помалюйте якоюсь фарбою (скажім оріхового кольору).

г) Малюйте якийсь взір (скажім квіти полтавського мотиву) золотою фарбою. Це може бути весь взір, чи тільки підчеркнення (акцент) його. До квітів добре вживати олійну фарбу. Найкраща золота фарба «золотий енемел».

Цікава шафа — вже готова.

Завваги: працювати на старім дереві є легше, бо старе є кругліше від нового. Висліди такої праці завжди дуже цікаві і вдячні! Між іншим, на саме викінчення можна дати політуру дуже лискучу, середньо лискучу, або взагалі нелискучу. Остання дає найкращі результати, бо мебель виглядає так, немов тільки навоскований.

Хто з вас подорожує

□ літаком □ кораблем □ поїздом □ автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всяку інформацію

в українськiм подорожнiм бюрi
Маркіяна Когута і Дарії Залозецької

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу.

ПРИГОТОВЛЯЄМО СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ

Одним із гарних та приємних звичаїв, який у всіх однаково прийнятий, на наших місцях поселення — це загальна виміна дарунками на Різдво чи св. Миколая. На жаль, Ви вже не вірите, що ці дарунки приносить «ангелик» чи св. Миколай, а знаєте, що треба Вам не лише чекати на приємні несподіванки для себе, але і приготувати їх для всіх близьких: родини, друзів і знайомих, для шкільних товаришок і вчителів. Хоча так воно є кожного року, звичайно не думаємо про ці дарунки завчасу, не заплануємо, як їх здобути, кому що дати — і в грудні, у навалі передсвяткових зайнять, коли крамниці виповнені по береги такими «спізнюхами» як ми, купуємо будь-що без думки і потреби, а тільки щоб могли подарувати тих, яких нам не годиться поминати.

А тимчасом дарування повинно бути однаково приємним для того, хто дає і для того, хто одержує — а в кожному дарункові важна не його ціна, а та особиста нотка, яку кожний зауважує, як бачить, що дарунок справді подуманий саме для нього, а не випадково куплений, безужиточний предмет. Як це каже відома американська приповідка: «Це думка, яка має значення».

Саме тому треба Вам завчасу подумати добре, що і кому можна б дарувати та зробити цим справжню приємність. Першим ступенем до цього виготовити собі листу осіб, яким бажаєте дати дарунки, а тоді добре застановитися, що кому Ви погли б подарувати. Ви ж знаєте всіх, бо це Ваші близькі, знаєте їхні зацікавлення, смак, спосіб одягу тощо. А далі подумайте, що могли б Ви зробити чи приготувати самі, а не конечно купувати готове. Думаю, що коли читатимете мої поради залишиться ще принайменше 6-8 тижнів часу, а в ньому можна неодне зробити.

Тому хочу Вам підшепнути декілька можливостей. Може вони Вам сподобаються і знадобляться.

1. Малий альбом із наліпленими світлинами з останнього року чи останнього пластового табору — для найближчої Вам подруги чи друга.

2. Книжечка з ручно переписаними вибраними поезіями «Шестидесятників» — для когось зацікавленого поезією.

3. Обкладинка на книжку з полотна з малим вишитим узором.

4. Вишивана закладка до книжки — для завзятого читача.

5. Картки на короткі листи чи побажання із наліпленими для прикраси засушеними квітами чи зіллям, або із узором ручно нарисованим — для тих, що не люблять писати довгих листів.

6. Прикраси на ялинку ручно зроблені — для молодших з родини.

7. Ляля в полтавському вбранні — для товаришки чи учительки в школі.

8. Опаска на волосся сплетена на дрютах — для лещетарки чи лещетаря.

9. Коробка на припинки до волосся або олівці із власноручно на ній виготовленим узором (на пластиковій прозорій поверхні приліплюємо папір із узором), — для сестри чи брата.

10. Власноручно спечені сухі тістечка на святочний час із маминих приписів — для батька.

На жаль, не має тут місця детальніше вияснити та дати припис на кожну із заповіданих можливостей, але як Вас це зацікавило, пишеться, — а я радо подам Вам, як це все зробити з усіма потрібними інформаціями.

Подруга Оля

Дорога Дідо!

Порадь мені, що робити в такому випадку, коли мене просить один знайомий хлопець на забаву, а я не дуже хочу з ним іти, а воліла б з іншим. Тільки не знаю, чи він мене попросить. Боюся, що таке притрапиться втедвезі у мене, і я не знатиму, як відповісти і як поводитись.

Неспокійна

Дорога «Неспокійна»!

Це справді нелегка справа, і Ти вибрала найпростішу дорогу: звернулась до мене за порадою. Але хоча Ти й неспокійна, як вийти із цієї ситуації, я не дам Тобі ясної відповіді, бо в цьому випадку мусить Тобі також підшепнути її Твоє дівоче серденько. Якщо Ти певна, що цей «другий» Тебе попросить на забаву (якщо знає, що Ти ще нерішена або якщо йому дуже залежить на Твому

товаристві) тоді постарайся відмовити першому, але в такий ширий і гарний спосіб, щоб його не вразити. Чи це Тобі вдасться — не знаю. Воно залежить дуже від вдачі людини і від способу, в який подаєш відмову, тому і неможливо дати готову та певну пораду.

А може мають її інші подруги, що читають цю рубрику і готові поділитися своїм досвідом у такому випадку?

Подруга Дада

Дорога Подруго!

Цього літа, як я відвідував табір юначок, ми з товаришем підкралися туди вночі, але не мали щастя. Нас приловила стійка і завела до комендантки. Мій товариш вирвався і втік, а я «піддався», і за це мене поставили на площі табору під охороною стояти дві години. Розуміється, товариші сміялися з мене, чого я піддався і не силкувався втекти. Я хотів би знати від Вас безсторонньо, хто з нас краще зробив?

Петро

Дорогий Друже Петре!

Перш усього хотіла б я Тобі поставити питання, чому Ви підкрадалися до табору юначок? Але тому, що на це питання не дістану відповіді від Тебе, як і взагалі важко на це питання дістати від пластунів відповідь. — то я мушу обмежитися лише до справи, яку Ти порушив.

На мою думку, якщо вже до цього дійшло, що Ви з товаришем підкрадалися, та Вас схопили, то Твоє поступовання було краще та правильніше. Твій товариш своєю утечею показав цілковитий брак моральної відваги стати віч-у-віч із своїм учинком та поносити за нього консеквенції. А, мабуть таки, слабодухом не повинен бути ніякий чоловік, а тим паче пластун.

Подруга Дада

Важливе для юнацьких виховників і виховниць!

● Журнал «Юнак» містить постійно **ВАЖЛИВІ ПОМІЧНІ МАТЕРІАЛИ** для виховної праці з юнацтвом.

● Тому кожний юнацький виховник і кожна юнацька виховниця повинні **пренумерувати й докладно прочитувати «Юнака»**.

● За незаможних юнацьких виховників і виховниць, що самі не мають змоги запренумерувати «Юнака», повинна заплатити передплату старшина пластової станиці чи групи.

● Кожна пл. станиця чи група повинна мати **кілька опрацьованих річників «Юнака»** в своїй бібліотеці для користування майбутніх виховників і виховниць у пізніших роках. Тому **бібліотека кожної пл. станиці чи групи повинна постійно пренумерувати кілька примірників «Юнака»**.

● Такі числа «Юнака» вже зовсім вичерпані і тому просимо їх більше **не замовляти**: ч. 1 за 1963 рік, ч. 1, 3 і 5 за 1964 рік.

ГУТІРКА ДЕДІ ЮРКА

з провідниками гуртків

Дорогі Друзі Гурткові!

Впоряд найкраще вивчати на вільному повітрі, у таборі чи на прогулянках, але можемо це зробити й при кінці сходин, особливо, коли наші друзі під час якоїсь веселої гри дуже «розгулялися» і треба їх знову привести до упорядкованої та дисциплінованої постави.

Пласт — це не військо, але ми маємо **впоряд на те, щоб звикати діяти і виступати в організованому ладі та підчинятися наказам наших провідників**. Зокрема в публічних виступах ми — пластуні повинні вирізнятися своєю дисциплінованою і справною поведінкою.

Впоряд, всі команди, їх правильне виконання є докладно подані у «Житті в Пласті» (ст. 226 - 242 і 507 - 713). **Завданням провідників гуртків є подбати, щоб усі юнаки цей впоряд добре засвоїли.** Пластовий впоряд зладжений на традиціях українського війська і тому є для нас дорогим. Ми повинні його зберігати у правильній і своєрідній формі, якою він відзначається. Ви напевно спостерегли не раз під час збірних виступів наших юнаків і юначок, що їм треба було б ще дечого навчитися і справніше виконувати звороти, постави на струнко, на спочинь, марш, віддавання привіту й почеси тощо. Добре виконувані команди впоряду викликають корисне враження про Пласт, про лад і дисципліну у нашій пластовій спільноті. Про те нам треба пам'ятати завжди, навіть на сходинах.

Коли ж ми говоримо про впоряд, то треба нам теж згадати і про **пластовий однострій**. Його треба нам теж і на сходинах гуртка час-до-часу перевірити, коли хочемо, щоб його наші друзі радо носили.

Він буде тільки тоді **справжнім одностроєм** (а не «різностроєм»), коли:

● буде мати приписану форму, та краску, що,

● буде **ПОВНИЙ**, себто буде мати всі приписані складові частини (а ніякі інші),

● буде мати всі (але тільки належні) відзнаки діловодства, ступенів і вмілостей, приналежності до куренів, гуртків тощо,

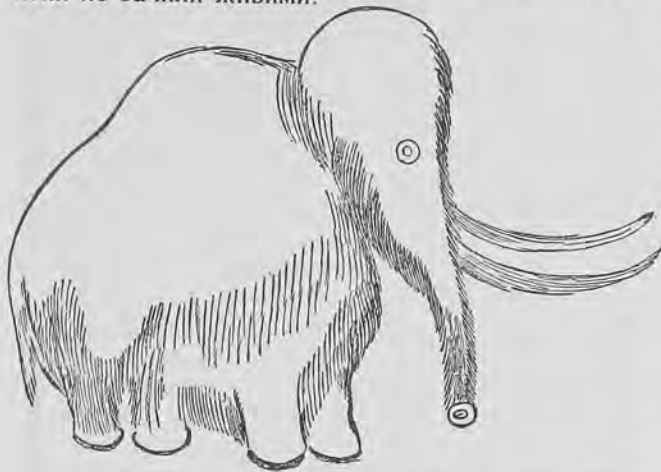
● буде в **доброму ужитковому стані**, не завеликий, ні затісний, чистий і охайний.

Це все обов'язані гурткові перевірити, може й під час декількох сходин, щоб наші друзі з гордістю свої однострої носили. Це буде тільки тоді, коли їхні однострої будуть під кожним оглядом бездоганні.

С К О Б І

Ваш Дедя Юрко

Глянувши на малюнок мамута, ви скажете: «Та це ж слон!» І з вами не можна не погодитись. Так, це викопний родич слона, і цей родинний зв'язок доведений навіть аналізом крові. Назва «мамут» пішла від татарського слова «мамма», що означає «земля». Це досить влучне визначення, бо населення Сибіру знаходило ці тварини саме в землі. Давня легенда розповідає, що мамут, мовляв, риється в землі, як кріт. Тільки не він з'являється на поверхні, вдихне повітря і побачить світло, так відразу й умирає. Очевидно, саме так пояснювали раніше люди знахідки у мерзлому ґрунті цілих туш звірів, яких вони ніколи не бачили живими.

Перші відомості про мамутів ми знаходимо у нотатках про мандрівників північного сходу Сибіру, надрукованих амстердамським бургомістром Вітсенном. Ізбранд Ідес, який проїхав увесь Сибір, подорожуючи до Китаю, також повідомляє про знахідки мамутів.

Подібні знахідки на півночі вважалися дуже загадковими. З приводу цього висувалося безліч теорій. Дехто твердив, що знайдені туші і кістки були останками слонів Ганнібала, що розбіглися по Європі, Уралі і померли від морозу. Висловлювали фантастичні припущення, що мамути за-

несені вглиб Сибіру під час всесвітнього потопу.

Але ці тварини жили не тільки в Сибіру. Вони були розповсюджені по всій Європі, Азії і навіть у Америці, куди потрапили сушею. (На місці якої зараз знаходиться Берінгова протока).

Завдяки знахідкам туш мамутів, наскельним малюнкам, статуеткам з бивнів ми можемо уявити точний «портрет» мамута. Цей звір досягав чотирьох метрів заввишки. Його голова була більшою ніж у теперішнього слона, що обумовлювалось розвитком величезних зігнутих бивнів, які важили 100 - 150 кілограмів. Коли мамут поступово просувався вперед, то опущені до землі бивні розгрібали сніг, добуваючи їжу.

З мамутом зустрічались наші далекі предки, первісні мисливці, які жили в кам'яному віці. Мамут задовольняв потребу в їжі, одязі і навіть у паливі. Забитих мамутів розрізали на частини і м'ясо відносили до таборів. Поблизу Пршерова в Моравії археологи виявили кістки тисячі мамутів різного віку. Біля села Мезин, Чернігівської області в Україні, на березі Десни також знайдено табір палеолітичних мисливців. Їхні житла збудовані з кісток мамутів. Черепи п'ятнадцяти тварин утворювали незамкнене коло. Стягнуті до верху кілки накриті шкірами звірів.

Вперше таке житло наших предків було відтворено в Інституті зоології Академії наук в Києві, під керівництвом члена-кореспондента академії І. Г. Підплічка.

З давніх-давен жителі Сибіру збирали бивні мамутів. Вони вивозили до Китаю, де високо цінувалися. Китайці ще в 250 році до Христа купували мамутові бивні з Сибіру. А в IX і X сторіччях араби вивозили бивні у Хорезм. Проте в Західній Європі на Лондонському ринку вони з'явилися тільки в 1611 році і успішно конкурували із слоневою кісткою.

Ця велика миролюбна тварина нікому не загрожувала і спокійно жила, аж доки не зустрілася з людиною. Людина, добуваючи собі їжу, знищила мамута.

В. Б.

З ЖИТТЯ ПТАХІВ

КАРПАТСЬКА ПАПУГА

Тишу карпатського лісу раптово перериває гомін зграї яскраво-червоних птах. Гучно зойкаючи, налітають вони на вершини ялиць, підвішуються до шишок, відгинають їх і спритно добувають насіння. Це ялинові шишкарі.

Не лише красивим забарвленням привертає до себе увагу ця птаха. Варто лише придивитися до своєрідної будови її дзьобу. Нижня і верхня його половини (наддзьобок і піддзьобок) химерно перекручуються. Ось що допомагає йому так швидко діставати прихований корм! Ялиновий шишкар майстерно лазить по деревах. І тут ма-

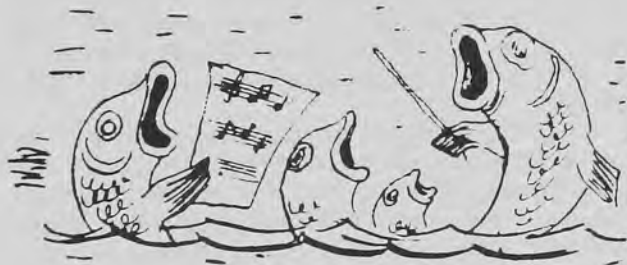
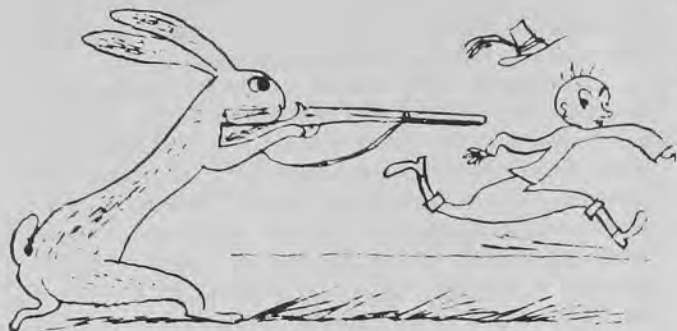
сивний гачкоподібний дзьоб стає йому в пригоді. За цією прикметою, як і за яскравим кольором пір'я, птаху прозвали «папугою».

Але посилену увагу орнітологів викликала інша біологічна особливість птахи. Справа в тому, що вона виводить пташенят... взимку. Цей факт засвідчила навіть кіноплівка. Мороз у лісі доходив до 35 градусів. Вдень вивелися пташенята. У гнізді, спорудженому на ялиновій лапі, беззмінно сиділа самичка. А самець безперервно носив їсти їй і дітям.

В наших карпатських лісах ялинові шишкарі залюбки збираються в гомінливі зграї, разом мандрують у пошуках кормових ділянок.

Д. Прунько

Про що звірі мріють

Чи знаєш що:

● **Район річки Парана** в мало дослідженій частині Парагваю, неподалік від кордону Бразилії, — найвогкіше місце на землі. Тут з давніх часів іде безперервний дощ. Це — результат того, що вітер, дмучи постійно в одному й тому ж напрямку, несе з Гуайярських водоспадів хмари водяного пилу, який згодом випадає у вигляді дощу.

● «?» — Такого короткого листа написав **Віктор Гюго** своєму видавцеві з приводу роману «Знедолені».

● **Бен Уенгфорд**, англійський морський офіцер, згідно з його бажанням, був похований з черешком фігового дерева в руці. Згодом із черешка виросло дерево. Воно розкололо надгробний пам'ятник.

● За одну хвилину **через пошти всього світу** проходить в середньому п'ять мільйонів листів.

● **Чотирирічна дитина** завдає старшим близько 400 запитань впродовж дня.

● **Половина населення** нашої планети не бачила снігу.

● **Верблюд** може за один раз випити 250 літрів води.

● **Деякі породи летючих риб** стрибають на двісті метрів у довжину і шість метрів у висоту.

● **Вік найстаршої іграшки**, знайденої археологами, — три тисячі років. Іграшку знайшли в Ірані, і вона зберігається тепер у Парижі в Люврі.

● **Квітка**, яка найсильніше пахне, — **кактус**. Його запах відчувається на відстані одного кілометра.

● В Америці водяться **садові слимаки**, що мають велику кількість зубів. В одного з них — 14,175 зубів.

● **Найбільшим водоспадом світу** довший час уважався Ніягарський. Проте, за останніми вимірами, він набагато поступається перед водоспадом Ангейссер, розташованим у Південній Венесуелі. Цей велетенський водяний смерч падає з висоти півтора кілометра. Відкрили водоспад два літуні, що обстежили витoki річки Каври. Індіани, що живуть тут, уже здавна оповідали про «воду, що падає з неба», але їм ніхто не вірив.

● За сімдесят років життя **людина випиває** понад 60 тисяч літрів води.

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

Багато є на світі спортових ігор. Кажуть, що їх навіть більше ніж квітів. Деякі ігри, як наприклад теніс, відбиванка, кошівка, відомі в багатьох країнах, інші бейсбол, трав'яний хокей, лякрос, керлінг — це надбання окремих держав, навіть провінцій чи областей і ними захоплюються окремі спортсмени-любители.

Але гра, якої популярність неосянна, це — футбол. Вона стала міжнародною. На її честь випускають марки і гроші, складають музику і пишуть вірші, про неї друкують статті в газетах, говорять по радіо, показують її по телебаченню. Англійський журнал «Уорлд спортс» повідомляє, що зараз у світі існує 150 тисяч футбольних клубів, які об'єднують понад 8 мільйонів гравців.

Навряд чи можна визначити, коли виникла ця гра. Справа в тому, що спортивні ігри відомі людству від сивої давнини. Спочатку це були військові або мисливські обряди та ритуали наших предків. Часто в їх основі лежали релігійні обряди. Жадне свято не обходилося у давнині без змагань та ігор. А ігри м'ячем користувались особливо великою популярністю.

На гробницях єгипетських фараонів, у старовинних індійських книгах, у гірських печерах Грузії вчені знаходили малюнки, де зображено різні моменти гри м'ячем. До того ж при розкопках гробниць єгипетських фараонів були знайдені м'ячі, зроблені майстерно, хоч виготовляли їх 2 000 - 3 000 років до Христа.

Не менш цікавий матеріал зібрали археологи при розкопках у Греції. На острові Самофракія на Егейському морі знайдено кулю діаметром майже 60 сантиметрів. Був це модель надуваного шкіряного м'яча. Він був ізшитий з клинів. На грецькій амфорі з-перед 2 000 років зображений юнак, який приймає м'яч на стегно, точнісінько так, як це роблять сучасні майстри футболу. У старовинному літописі зберігся опис однієї гри м'ячем, яка у греків звалася епіскірос. На площі розділеній лінією навпіл, шикувалися дві команди гравців. Позад кожної команди теж проводили лінію. М'яч клали на середину і, щоб виграти, його треба було перекинути за лінію суперників. Кожна команда захищала свою лінію, при чому дозволялось відбивати тільки ногами.

Від греків ця гра перейшла до Риму і тут називали її харпаstum і нею дуже захоплювалися легіонери, які й перенесли цю гру до всіх країн Європи, а головню припала вона до вподоби мешканцям Британських островів.

В Англії поблизу Лондону є малесеньке містечко, якого і на мапі не можна знайти, але в ньому є те, чого не мають інші навіть великі міста, а саме — там є єдиний у світі футбольний музей. Зібрано тут різноманітні історичні матеріали, що відтворюють виникнення футболу, його перші успіхи і невдачі.

У давнину не було газет, тому ніяких звітів про гру у футбол не було. Але залишилися різні королівські укази та судові вироки. При чому тут королі, укази, судові вироки?

У середні віки м'ячем грали на майданах і вулицях міст і містечок. Вулиці були такі вузькі, а захоплення грою таке велике, що городяни змушені були робити спеціальні ґрати на вікнах та дверях. Щохвилини лунав дзвін розбитого скла, у запалі гравці нерідко збивали з ніг перехожих. Іноді ремісники навіть кидали роботу і теж устрявали в гру або бійку. Бо розібрати, де гра, а де бійка часом було просто неможливо.

У грі брали участь не лише чоловіки, але й жінки. Боротьба за м'яч була такою, що нерідко закінчувалась серйозним каліцтвом гравців. Адже збивати супротивника з ніг, ставити підніжки, підсічки та застосовувати інші заборонені зараз прийоми в ті часи не вважалось ганьбою. Навпаки, це тільки свідчило про спритність і вміння гравця. А оскільки чітких правил тоді ще не було, то чвари виникали з будь-якого приводу і закінчувалися бійками, у яких брали участь не тільки гравці, але й глядачі.

От довелось королям утручатися у цю справу. Суворі закони під страхом кари та тюрми забороняли гру. Спочатку в межах міста, а потім по всій країні. До речі — і свою назву «футбол» здобула гра в 1349 р. в указі короля Річарда II, де була мова про заборону «цього підлого зайняття».

Та ні королівські укази, ні судові вироки не могли зупинити захоплення грою. Особливо любив футбол школярі. Але в кожному колективі існували свої правила, свої закони. Коли грали команди двох коледжів, часто виникали суперечки, що звичайно кінчалися загальною бійкою. Та й дорослі не могли дійти до згоди, коли зустрічалися на зеленому полі.

26 жовтня 1863 р. в одній невеличкій таверні в Лондоні зібралося повно людей, щоб вирішити, як треба грати у м'яча. Одні кричали: «Тільки ногами!», «Ні, ногами і руками», — вигмали другі.

Після гарячих суперечок прихильники гри ногами і руками образились і пішли геть. Вони утворили свою федерацію — гри в регбі: більшість прихильників цієї гри жила в невеличкому місті Регбі. Гра ця існує і досі.

А прихильники гри ногами утворили окрему асоціацію і прийняли перші 13 правил, які й заклали основні риси сучасного футболу.

(За розділом книжки виленої в Києві видавництвом дитячої літератури «На стадіоні встановлено рекорди». 1964).

Подала Дарія Сіак

НА ФУТБОЛЬНУ ТЕМУ

По системі й без системи
Тут писав, хто тільки міг.
Скільки цій футбольній темі
Присвятили різних книг!

Товстелезних фоліантів,
Компіляцій і статей
(Хоч, буває, й без таланту,
Та зате не без ідей).

Скільки п'есок, водевілів,
Кінофільмів, оперет,
Пісеньок в легкому стилі...
Навіть є один балет!

Озирнись і я довкола,
В давнину загляну я, —
Про історію ж футболу
Дисертація моя.

Люди кам'яного віку
(Як історія рече)
По воротах з диким криком
Били кам'яним м'ячем.

А м'ячі у давнім Римі,
Щоб зручніш для голови,
Вже робили набивними —
Тобто з шкіри і трави.

Кажуть, в Спарті стародавній,
Для зростання кляси гри,
Звичай був — гравців нездарних
В море кидали згори.

А в індійців кляс футболу
Підіймали не моря —
Там любили після гола
Зняти скальп з воротаря.

Ну, а лицарі у латах
Грили просто — рать на рать,
Хоч в залізі важкувато
В матч-турнірах виступать.

Ну, а як англійці грали
У давно минулий вік?
За команду виступали
По півсотні чоловік.

Хлопці всі були не кволі,
Хоч за це й карав указ, —
Часто билися на полі,
Як трапляється і в нас.

Сперечалися незмінно.
Та потрохи в давні дні
Почали по всіх країнах
Вводити правила одні.

Воротар став грати руками,
А суддя, набувши прав,
Вже тепер гравців свистками,
А не дзвоником, спиняв.

Було мало «варіантів»,
Та, зійшовши на престол,
Цвів сузір'ями талантів
Наш улюблений — футбол.

Але знов біда й тривога —
Нічий, бач, не для нас!
Нам потрібна перемога!
А програв — не в добрий час!

Вже лякає слабодухів
І «нічийний» результат:
Захолов футбол без руху —
Ні вперед, ані назад!

Граї, мовляв, як за татунця,
Сам же думати не смій!
Де не сказано, не сунься!
Де не вказано, не бий!

Так затисли футболістів,
Що не вирвешся з лабет!
А команда ж без солістів,
Як без соли вінегрет!

І в газетах, і в етері
Обговорюють, шумлять.
Чи «чотири - два-чотири»?
А чи може, «три - два - п'ять»?

Є вже «заціпки» в футболі,
І «бетон», і «ланцюжки»...
Це ще квіточки на полі,
А ще ж будуть ягідки!..

Варіант годиться всякий, —
В гостроті — герой еси!
Тільки б вдари і атаки —
З авреолею краси!

За гравцем, як тінь похмура,
Не бродив би «опікун»,
І м'ячі, на посміх курям,
Не гатили б в бік трибун!

І глядач чекає знову,
Щоб піднісся на престол
Завжди свіжий, завжди новий
Найчудесніший футбол!
(за «Свободою»)

ВІД КОЖУМ'ЯКИ ДО ЖАБОТИНСЬКОГО

Сила, міць... Повагу до них людство проне-сло крізь тисячоліття. У давній Греції дужакам ставили пам'ятники, глашатаї на площах кричали: «Уклоняйтеся атлетам!»

Коли на батьківщину повертався переможець олімпійських ігор — важкоатлет, міської брами не відчиняли. У стіні, яка оперізувала все місто робили пролом, і крізь нього чемпіон урочисто проїжджав під радісні вигуки й привітання земляків.

З давніх-давен люди використовували важкі речі для розвитку сили. Відомо, що на одній з площ у Атонах лежала залізна куля. Кожен, хто мав бажання взяти участь у змаганнях, повинен був насамперед підняти цю кулю. Здатних на це виявилось небагато, адже треба було мати неабияку силу. Щоб мати її, греки чимало тренувалися, підіймаючи важкі предмети. І рухав ними не лише азарт змагання. Праці ескулапів древності, що дійшли до нас, містять чимало вказівок про користь для здоров'я людини вправ з вагою, зокрема з гантелями. Найавторитетніші вчені тих часів Антилох, Гален та інші, описуючи вправи з гантелями, вказували, що вони роблять тіло людини гармонійним і вродливим.

Дуже шанували підняття ваги в давньому Єгипті. На одній з ваз, знайдених під час археологічних розкопок, зображено атлета, що витискає величезну балку. Можна зробити припущення, що заняття з вагою існували в Єгипті як самостійний вид спорту.

Цікавий звичай існував у стародавні часи в Шотландії. Треба було підняти із землі камінь

вагою не менше 100 кілограмів і покласти його на інший камінь заввишки не менше 120 сантиметрів. Юнак, який виконав цю вправу, вважався дорослим і здобував право носити шапку. І в середньовіччі розуміли користь вправ з вагою. Англійський мислитель Джон Нортбрук, що жив у XVI столітті, звернувся із спеціальним листом до англійської королеви Єлисавети. Він писав, що молодим людям варто замість кімнатних ігор і танців зміцнювати своє тіло вправами з вагою, підіймати залізний стрижень, на кінцях якого прилаштовано диски з олива.

Всенародною любов'ю були оточені дужаки в усі часи на нашій Батьківщині. Про це яскраво свідчать билини про Іллю Муровця, Миколу Селяниновича, Кирила Кожум'яку.

На Русі здавна ковалі визначали найсильнішого, підіймаючи багатопудові балки і кувалди, орачі змагалися, хто далі віднесе лантух із зерном, пастухи підіймали зв'язаних бугаїв.

Згодом атлети стали змагатися лише з металевими предметами.

Лише з 1929 року на змаганнях єдиним міжнародним знаряддям стала розбірна штанга сучасного типу з грифом, що обертається. Вона відіграла величезну роль у різкому збільшенні результатів. Багато світових рекордів належить українським богатирам. Зокрема у важкій вазі видатних досягнень на Токійській олімпіаді домогся наш земляк, запорізький дужак Леонід Жаботинський. Штурм ваги триває.

Г. Федоренко

УКРАЇНСЬКІ ПЕРШОСТІ В ТЕНІСІ

Якщо ви думаєте, що теніс грають лише на Вімблдоні або на Форест Гіллс, то поїдьте на Союзівку біля Нью-Йорку у США у вересні на довший кінець тижня з нагоди свята праці. Заки я зачав туди їздити, мені здавалося, що в теніс грає лише шведський король, пані Ду Понт і Мак-Намара, якщо має час. Проте, воно не так. Від 1956 року, рік-річно з усіх-усюдів з'їжджається з початком вересня наша молодь, юнацтво і старші громадяни на Союзівку, щоб узяти участь у розгрівках за першості Української Спортової Централі Америки і Канади в тенісі.

Українські першості в тенісі започаткував Карпатський Лещетарський Клуб у Нью-Йорку. Припускаю, що тільки тому, що в літі нема снігу. Перші змагання були, як і всі початки, мізерні. Усіх учасників було 19, у тому дві жінки. Розгри були односетові, бо був лише один, травною покритий корт. Гра була на досить низькому рівні, зате була добра організація. Організатори замі-

тали корт, малювали лінії і шукали м'ячиків у траві. Але в міжчасі багато змінилось. Союзівка вибудувала додаткових чотири корти. На змагання приїздить тепер понад 80 учасників, а організатори мають цілий штаб людей до помочі. Рівень гри значно піднісся, а ціла імпреза набрала справжнього турнірного характеру. Розгри відбуваються у шістьох категоріях: юнаки до 15 років, від 15 до 18 років, чоловіки, сеньйори від 40 років, юначки до 18 років і жінки.

Донедавна у чоловічих іграх домінували тенісисти з Дітройту, а в жіночих жінки з Торонта. Останніми роками змагання із східного побережжя поволі висуваються наперед. Цього року відбулися з початком вересня дев'яті з черги першості в тенісі на Союзівці.

Східняк

ЧОРНОБРИВЦІ

Музика В. Верменича
Слова М. Сингаївського

Не постішаючи

в темні
ЧОР - НО - БРИВ - ЦІВ

в темні

НА - СІ - Я - ЛА МА - ТИ У МО - ІМ СВІ - ТАП - КО - ВІМ КРА - Ю.

ТА Й НАВ - ЧИ - ЛА ВІС - НЯН - КИ СПІ - ВА - ТИ ПРО КВІ - ТУ - ЧУ НА

Приспів
ДІ - Ю СВО - Ю. ЯК НА ТІ ЧОР - НО - БРИВЦІ ПОГ - ЛЯ - НУ, БА - ЧУ

МА - ТІР СТА - РЕНЬ - КУ. БА - ЧУ РУ - КИ ТВО - І, МО - Я МА - МО, ТВО - Ю

ЛАС - КУ Я ЧУ - Ю РІД - НЕНЬ - КА.

Три жорюючи
МА - МО, НЕНЬ - КА

в темні
РІД - НА МО - Я.

Приспів.

Я розлуки та зустрічі знаю,
Бачив я у чужій стороні
Чорнобрівці із рідного краю,
Що насіяла ти навесні.

Як на ті чорнобрівці погляну,
Бачу матір стареньку.
Бачу руки твої, моя мамо,
Твою ласку я чую, рідненька.

Прилітають до нашого поля
Із далеких країв журавлі.
Розцвітають і квіти, і доля
На моїй українській землі.

УСМІХНИСЯ!

ТЯЖКИЙ ДЕНЬ

У кожної людини трапляються тяжкі дні. Отак і в одного з наших футболістів: постріли його не йшли так, як треба, грище виглядало «довше», як завжди, приціли не виходили... Публіка вголос почала виявляти своє невдоволення.

Матч вкінці закінчився. Футболіст, злий сам на себе, сходить з грища. Коли вже був недалеко роздягальні, підбіг до нього малий хлопчина і подіючи якийсь кусник паперу, каже:

— Маєте назад свій автограф!

РАННЯ ПТАШКА

Юрко хватиться:

— Рано встаю о п'ятій, до шостої роблю ру-

ханку. Потім зимна купіль до сьомої, а далі прохід до восьмої. Щойно тоді йду на снідання.

— Як ти можеш те все витримати — питає з подивом Христя.

— Не знаю, бо я щойно від завтра починаю.

ВІДВАЖНИЙ

— Я раз наступив левові на хвіст! — хвалиться знову Юрко.

— О, і що сталося? — питає з острахом Христя.

— Директор цирку на мене накричав...

НА ТАБОРІ

— Друже черговий, друже черговий! Уставайте, бо я не знаю, коли Вас маю будити — о шостій чи о сьомій?

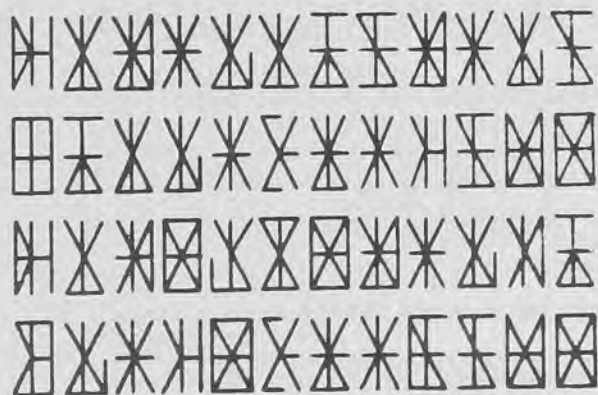
— Алеж ти файталапа, стійковий! Я ж тобі казав — о п'ятій! А тепер котра година?

Щойно восьма.

Сьогодні подаємо трохи інакші загадки, як звичайно. Ці загадки вимагають глибшої думки, трохи більше часу, щоб їх розгадати. Вони, так би мовити, для "експертів-спеціалістів" у розгадуванні наших головоломок. А "звичайні" наші читачі, хай вибачать (якщо цього не втнуть) і почекають до наступного числа. Розгадки будуть подані в наступному числі.

Редакція

1. ЯКИЙ ТУТ НАПИС?

Головоломку неважко розгадати за допомогою ключа, намальованого вгорі. Придивіться уважно до ключа, зрівняйте лінії в його борідці з подібними лініями на малюнку — і ви побачите, що в цих літерах не вистачає деяких ліній. Додаючи до кожної літери лінії, яких не вистачає, ви прочитаете початок із поеми Т. Г. Шевченка. Як називається ця поема?

2. ХОДОМ ШАХОВОГО КОНЯ

Ходом шахового коня пройдіть по всій площі, не повторюючи ходу і не заходячи в клітинки з фігурами.

Якщо ви пройшли правильно, то прочитайте рядки вірша Т. Г. Шевченка.

3. ЩО ЦЕ ЗА БУКВИ?

Ці дивні літери можна розгадати за допомогою дзеркала. Для цього треба по черзі прикладати дзеркало до літер у різних положеннях. — Які саме назви творів Т. Г. Шевченка ви прочитали?

ЧИ ЗНАЄШ, ЩО ЦЕ?

— Дивні-предивні фотознімки... що це таке?.. чи це поверхня Марса, якоїсь дивної планети?.. чи це приклади модерного мистецтва?.. — ану, відгадайте!

У дійсності ж, це фотознімки з одної з фізичних лабораторій, де науковці стараються розгадати проблеми всесвіту!..

А саме:

А — це поверхня кристалу заліза, спеціально приготовлена та подіблена багато разів;
Б — це знімок з «вітряного тунелю», де студіюють хід повітря навколо різних предметів під час лету;
С — це перапіні форми шестистінних кристаліків;
Д — показує, що діється з кристалом заліза при високій температурі (подібшено багато разів);
Е — це подібшені органічні кристалики, у вихідній трупці авта.

БОЗВ'ЯКНІ АЛАДОК

(з числа за вересень)

1. А) Осінь
Б) Рік
В) Ім'я
Г) Хвиля
Г) Тиша
2. а) «Юнак» журнал пластового юнацтва.
б) Сірий Лев.

ШАХОВИЙ КУТОК

Розгадка шахової проблеми ч. 3 з числа 7 - 8 за липень-серпень.

1. В е8! Тепер, якщо 1. Кр с5, то 2. Д а7 мат, якщо 1. Кр е4, то 2. Д g4 мат, якщо 1. К с6 (або d7 чи f7), то 2. Д g1 мат, якщо 1. К с4, то 2. Ка — b3 мат, якщо 1. К d3, то 2. Кс — b3 мат, якщо 1. К f3 (або g3 чи g6), то 2. Д а7 мат.

Друзі і Подруги! Пресовий фонд призначений на дальшу розбудову та покращання Вашого "Юнака"! Тому

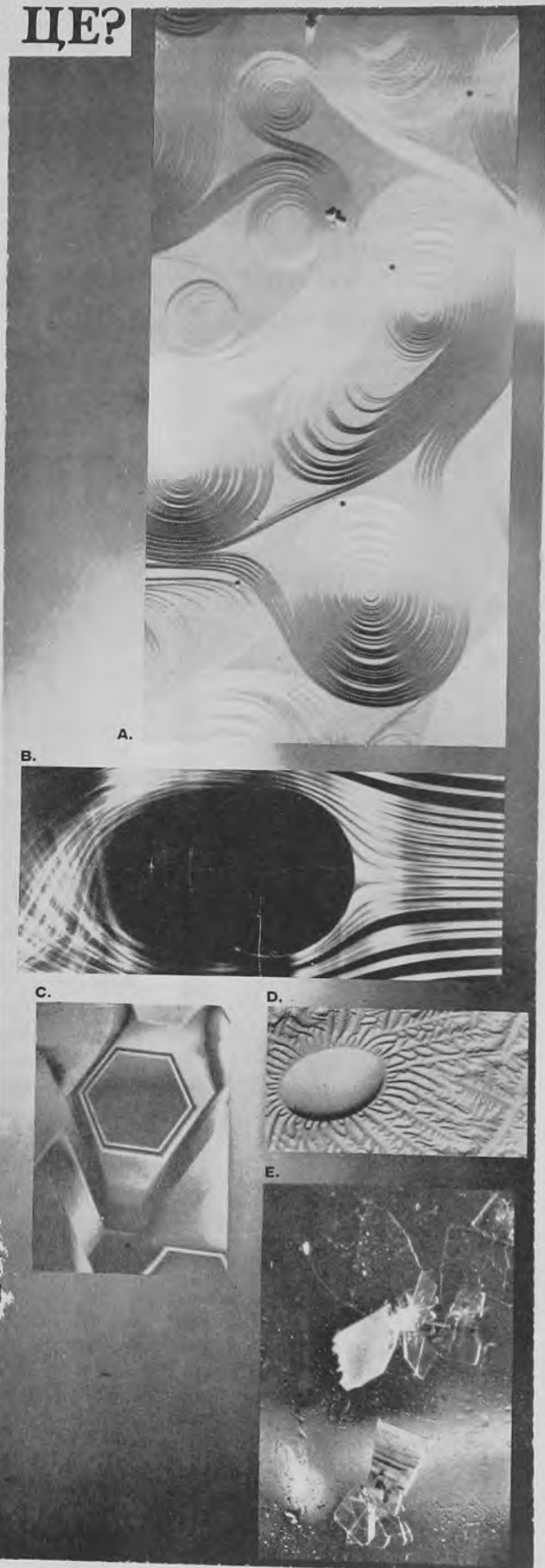
- кожний юнак і кожна юначка,
- кожний юнацький гурток
- кожний юнацький курінь
- кожний приятель нашого "Юнака"

повинні переслати принаймні один раз у році

СВОЮ ПОЖЕРТВУ

НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"!

Не відкладайте цього на пізніше. Зробіть це негайно самі і подбайте, щоб і другі це зробили. **Хто черговий?!**

ПРАЩАЄМО НАШУ КУРІННУ

25 серпня ц. р. несподівано згинула трагічною смертю пл. уч. Ірина Босовець, курінна 2 куреня УПЮ-ок ім. кн. Ольги у Вінніпезі. Ціла вінніпегська пластова громада, зокрема курінь юначок, брали участь у похоронних відправах. До труни подружки курінної положено пластову лілейку, юнацьку хустину й беретку. До курінного прапора причеплено чорну, жалібну ленту. В імені цілого куреня курінний писар попращав подружку Ірину такими словами:

"Усе йде,
Усе минає,
І краю немає..."

як написав колись Тарас Шевченко.

Бл. п.
пл. уч. Ірина Босовець

Була курінна, що впродовж свого пластування завжди змагала до висот, що старалася якнайкраще виконувати свої обов'язки... Була юначка в гуртку "Ромени", що дружньо жила зі своїми подружками-пластунками, яку всі в гуртку любили. І в один момент її вже не стало...

Була юначка, що вибивалася в науці, що брала активну участь у шкільних клоубах, що їздила на між-провінційну виміну студентів з нагоди сторіччя канадської держави.

І в один момент її вже не стало...

Була юначка, яку всі в нашій курені любили й поважали І в один момент її вже не стало.

Ця юначка — це наша Ірина, що відійшла від нас ненадібно й залишила по собі глибокий жаль.

Дорога подруго-курінна! Оце я, курінний писар, в імені цілого куреня Тебе пращаю. Ти насправду зреалізувала цьогорічний клич — "Дивись! На тебе ждуть верхи!" Ти вже осягнула свій найвищий шпиль та ідеал — ідеал Бога. Там Тебе привітають друзі й подружки пластунки, що вже давніше відійшли від нас... В імені цілого куреня, востаннє Тебе пращаю нашим дружнім, пластовим привітом: СКОБІ!

Пл. розв. Софія Качор
курінний писар

У ЧУЖІМ ПІР'І

5 червня ц. р. наш гурток "Євшан Зілля" з 34 куреня УПЮ-ок у Сиракузах, США, відіграв п'єсу Марійки Підгірнічки "У чужім пір'ї".

Участь у виставі брав цілий гурток. Головну роль пташки-синички грала пл. прих. Марта Гріпа. Її сестрою — синичкою була пл. прих. Ірина Миколаєвич. Вітром була Ганя Мазурик, сверщиком (цвіркуном) — Маруся Александрович. Ролью ночі грала Мира Рубич, рожею була пл. прих. Оля Опар, дзвіночками були пл. прих. Стефія Болотовська і Маргаретка Романик, лілеями були пл. прих. Сяня Машталірі і Романа Зачкевич. Фіалочкою була новачка Оля Мазурик, а братчиком новачка Галя Миколаєвич.

Виставу попередив короткий реферат, який виголосила пл. прих. Катруся Євчук, і в якому був поданий короткий зміст п'єси та мораль-

на наука з неї. П'єсу підготувала і ставила наша подруга пл. сен. Марія Логаза.

У першій і третій дії акція відбувається у городі з квітами в Україні. У другій дії — в чужому краю. Одна Птичка-Синичка забажала жити в розкошах і достатках, тому, скинувши своє пір'я, прибрала чуже, змінила свій голос і полетіла в чужину. З тої причини сумують всі квіти, сумує Сверщик і Вітер, але найбільше з усіх сумує її Сестричка-Синичка. Вона просить Вітру, щоб він допоміг їй повернути сестру з чужини. Вітер зібрав запахи рідних квіток і полетів по Синичку в чужий край.

Жила Синичка на чужині в добрі і достатках, та сумління не давало їй спокою. Уночі вона не могла спати і мучилась тяжко. Прилетів Вітер і покропив чужу землю запахом рідних квітів. Тоді Синичка

пригадала собі Рідний Край і повернулася до свого рідного гнізда. Тишилися її поворотом усі квіти, Сверхик і Вітер, тишилися її Сестричка. Свою радість виявляли вони не лише словами, але теж і піснями і танками.

З тієї п'єси є така моральна наука, що ніхто не повинен добровільно покидати Рідного Краю. Наші батьки мусіли покинути Рідний Край, бо їх змусив до цього лютий ворог. Вони пішли в чужину лише тому, щоб нас дітей зберегти для Бога та України. Тому ми мусимо так жи-

ти і працювати, щоб наші батьки не мусіли колись соромитися за нас.

Вистава пройшла з повним моральним і матеріальним успіхом. Всі учасники мали гарно пошиті одяги, теж гарні були декорації. Чистий дохід у сумі 50 дол. наш гурток призначив на потреби Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракузах, в якій ми всі вчимося.

СКОБІ

Пл. прих. Романа Зачкевич
гурток "Сешан Зілля"

34 кур. УПЮ-ок у Сиракузах

ІЗ ПЛАСТУВАННЯ В АНГЛІЇ

Дорогий Юначе!

З приємністю і цікавістю читаємо Тебе, але прикро нам, що про пластову працю в Англії Ти нічого не згадуєш. Наша впорядниця пояснила нам, що це не Твоя вина, а нас усіх тут, в Англії, бо ми до Тебе не пишемо. Щоб направити цю ситуацію, ми вирішили написати Тобі про наш цьогорічний табір. Посилаємо теж декілька світлин з минулорічного табору, бо цьогорічних ще не маємо. Обидва табори відбувалися на цьому самому місці, тому думаємо, що ці світлини будуть надаватися до поміщення разом з цим листом.

Емблема під маштом

Наш табір відбувся від 25-го липня до 15-го серпня на терені Інвалідської Оселі Союзу Українців у Великій Британії (СУБ), у селі Чідденгфолд. Це є дуже гарна частина Англії з полями й лісами. Саму оселю ми називаємо Зеленим Клином. Тут розмістилися були три табори: новаків, юнаків і юначок. Усіх разом з виховниками та обслугою в кухні було 120 осіб.

На відкриття приїздив Преосвященний Єпископ Кир Августин.

На тереновій грі

Служба Божа відбулася під великим дубом. Перший тиждень погода не була гарна, падав дощ, і ми мусіли поглиблювати свої рівчачки довкруги шатер. Як тільки випогодилося, то ми опалювались на сонці, а ввечері палили ватри. Друга ватра була присвячена пам'яті Митрополита Шептицького. На ній ми мали велику несподіванку, бо нас відвідав голова СУБ-у проф. Р. Лісовський, який розповів нам багато про покійного Митрополита, як він опікувався молоддю, а особливо пластунами, як він допомагав здібним студентам продовжувати їхні студії. Одним із них був сам проф. Лісовський. Ця зворушлива розповідь зблизила нас постать Митрополита,

Таборові ігри

ЧИТАЙТЕ

В
черговому
числі
«ЮНАКА»

МИТРОПОЛИТ
АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Спомини бл. п. Сірого
Лева про Листопадові
Дні в 1918 р. під на-
головком — «ГОЛУБИ
НАД МІСТОМ».

Табір пластунок
«СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ»

Вишкільний табір юнаків
«ЛІСОВА ШКОЛА»

Гей на Івана, гей на Купала

і ми були горді з того, що наш табір мав назву його імені.

Наші батьки відвідували нас і приносили нам багато чого доброго до їжі. Відбувалися пластові проби, були алярми і таке інше. Ми мали теж денну прогулянку над море.

Запалала наша ватра...

Ми мусіли б ще багато писати, щоб добре описати наш табір. Хай же знімки доповнять картину нашого табору. Час минув дуже хутко, і нам було сумно, як ми мусіли розлучатися з товаришками з інших міст. Однак надія, що може в недалекому часі буде якийсь з'їзд, підбадьорила нас. Ми вернулись додому з багатьма споминами про пригоди, ватри та про... юнаків.

Здоровимо щиро Тебе та всіх Твоїх читачів —

СКОБІ

Гурток юначок "Калина"
Нотінгем, Англія

Що читати

● **Андрій Гарасевич: "ДО ВЕРШИН"**. Видавництво "Молоде Життя", Нью-Йорк, 1959 р. Вірші альпініста-пластунів, видані заходами куреня УСП-ів "Сіроманці", який вибрав собі цього пластунів-героя за патрона. Написані легким стилем, легко читаються.

● **ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ НОВЕЛЬ**. Видано заходами Наукового Товариства ім. Шевченка, Нью-Йорк 1955 р. Вибір з багатої скарбниці українських оповідань — від класиків (Кочубинський, Кобиланська, Стефаник та інші) до модерних українських письменників (напр., Ікер, Докія Гуменна та інші). Поміж оповіданнями багато пригодницьких, цікавих новель, а також декілька веселих гуморесок.

● **Людмила Коваленко: "ДВІ КРАСИ"**. Бібліотека "Ми і Світ", Торонто, 1965 р. Найновіша збірка оповідань цієї цікавої української письменниці, про яку в цьому числі можете прочитати в відділі "Визначні сучасні українці".

● **Людмила Коваленко: "СТЕПОВІ ОБРИ"**. В-во "Тризуб", Вінніпег, 1964 р. І ще одна цікава повість пера авторки фантастичної повісті "Рік 2245-ий", яку радимо прочитати. Повість "Степові обрії" — це перша частина трилогії "Наша, не своя земля". Інші частини ще появляться.

● **Ольга Мак, "БОГ ВОГНЮ"**. Українське видавництво, Мюнхен 1955 р. У трьох томах. Читачі вже, напевно, обізнані із надзвичайно цікавими пригодницькими повістями цієї письменниці, з яких найвідоміша — роман "Жаїра". У повісті "Бог Вогню" прочитаєте про пригоди в джунглях далекої Бразилії.

● **Федір Одрач: "ЩЕБЕТУН"**. Накладом ООЧСУ, Нью-Йорк, 1957 р. Повість з українського Полісся.

● **ЮНАЦТВО В ОБОРОНІ РІДНОЇ ЗЕМЛІ**. Видання "Молода Промісність", Філадельфія, 1960 р. Збірка спогадів про участь української молоді у визвольній боротьбі. Багато про пластунів, які боролися за свою рідну землю, цікаві пригоди.

● **Володимир Янів: "ШЛЯХИ"**. Видавництво "Молоде Життя", Мюнхен, 1951 р. З віршами пластунів Володимира Янів Ви вже ознайомлені з деяких його віршів, які ми друкували в "Юнаку". Кожному варто прочитати.

Передплатники «Юнака»,

ПЕРЕДПЛАТУ

можна тепер вплачувати в Торонто в пластовій кооперативі «ПЛАЙ», а в Нью-Йорку в пластовій крамниці — «МОЛОДЕ ЖИТТЯ». Річна передплата для Канади та США є тепер 5 дол.

● **Ярослава Острок: "ПРОВАЛ"**. Видавництво М. Денисюка, Чикаго, 1961 р. Романічна повість авторки роману "Оля".

● **Микола Понеділок: "СОБОРНИЙ БОРЩ"**. Видавництво Ю. Середяка, Буенос Айрес, 1960 р. Збірка гумористичних нарисів одного із найвеселіших з українських гумористів. Це найбільша і може найбільш потішна книжка Миколи Понеділка. Якщо Ви сміливі із його оповідань, поміщених в попередніх числах "Юнака", то напевно будете реготатись із деяких гуморесок, поміщених у цій збірці.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця у США має на складі:

✦ пластові однострої ✦ пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд ✦ пластову літературу ✦ альбоми, різьби, вишивки, кераміку, філателію ✦ українські національні прапори, книжки, шкільне приладдя і т. п.

MOLODE ZYTIA, Inc.

302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

✦ Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки ✦ содові води
✦ морозиво ✦ солодощі — теж вибагливі, імпортовані
✦ шкільне і канц. приладдя ✦ українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

Від адміністрації

ПРИБУЛО 32 НОВІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

Подасмо черговий список нових передплатників, які прибули в часі від 1—30 вересня.

КАНАДА: Вінніпег і Торонто по 6, Едмонтон — 3, Шервуд Парк, Алберта, Віндзор і Оттава по одному. Разом 18 передплатників.

США: Ньюарк — 8, Нью-Йорк, Балтімор, Ютики і Ст. Пол по одному, разом із США 12 передплатників.

БЕЛЬГІЯ, Лювен — один.

Разом прибуло в вересні 32 нові передплатники.

Друзі і Подруги! Найкраще допоможете своєму "Юнакові", коли кожна та кожний з Вас придбає одного нового передплатника!

СПИСОК НОВИХ ПОЖЕРТВ НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»

Старшина Пластової Станиці, Сиракузи, США	30.00
Пожертва від 6 жертводавців з Клівленду, США	
яку переслав пл. сен. Микола Кавка	16.00
Пл. сен. Осип Бойчук, ЛЧ, Дітройт, США	10.00
Пластприят, Вінніпег	10.00
2 Курінь УПЮ-ок ім. кн. Ольги, Вінніпег	10.00
Маріян Кухар, Ст. Кетеринс, Канада	10.00
Чотири юнацькі гуртки, Пл. Група, Бріджпорт, США	6.50
Мирон і Анастасія, Сагаті	5.00
Ст. пл. Ігор Томків, Торонто	1.00
Разом у цьому списку	\$98.50

Усі жертвуймо на пресфонд «Юнака»!

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

САМОПОМІЧ

в Філадельфії

- Особисті позики на купно домів і авт
- Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій. ● Телефон: ГЛ 5-8770

4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 19140

● Журнал "Юнак" містить постійно ВАЖЛИВІ ПОМІЧНІ МАТЕРІАЛИ для виховної праці з юнацтвом.

● Тому кожний юнацький виховник і кожна юнацька виховниця повинні пренумерувати й докладно прочитувати «Юнака».

● За незаможних юнацьких виховників і виховниць, що самі не мають змоги пренумерувати «Юнака», повинна заплатити передплату старшина пластової станиці чи групи.

- "В долученні пересилаю листок замовлення і передплату на два роки на Ваш журнал "Юнак". Бажаю би я, щоб і в Бельгії був зорганізований Пласт. Тому пренумерував Ваш журнал, маючи надію, що хтось більше зацікавиться тут Пластом. Бажаю Вам успіхів і Божого благословення та остаю з християнським привітом. **Отець Іван Кіт, Лювен, Бельгія.**
- "Пересилаємо чек на \$5.00 як передплату на Ваш журнал "Юнак". Остаємо з пошаною і християнським привітом..." **Сестри Служебниці ПНДМ, Віндзор, Онт. Канада.**
- "Пересилаю на пресфонд "Юнака" 10.00 дол. як неприйнятий від мене лікарський гонорар для д-ра Н. М. Демуса, в Мокені, Ілл." **Пл. сен. д-р Осип Бойчук, Дітройт, США.**
- "Пересилаю на пресфонд "Юнака" 6.50 дол., які склали юнацькі гуртки нашої Пластової Групи, а саме гуртки юначок "Гуццолки" та "Соловейки", як теж гуртки юнаків "Риси" та "Кобри". **Пл. сен. о. Ярослав Шуст, писар Пл. Групи в Бріджпорт, США.**
- "Пересилаючи Вам 5.00 дол. на передплату "Юнака", прохаю вислати Ваш цінний журнал на адресу мого сина. Під час вакацій він побачив "Юнака" в своїх товаришів і зараз же сказав мені, що й він хоче мати "Юнака"... **Євген Писарський, Ст. Пол., Мін., США.**
- "Наша Станична Старшина на своїх сходах 13 вересня ц. р. рішила вислати на пресфонд "Юнака" 30.00 дол. і висловити Вам признання за так гарно редагований журнал для нашої молоді". **За Станичну Старшину в Сиракузах, США: пл. сен. Марія Логаза, голова, і пл. сен. Володимира Смих, скарбник.**
- "Пересилаю 10.00 дол. на дві дарункові передплати для двох незаможних пластунів. Виберіть їх з тих списків, що їх маєте в Вашій адміністрації"... **Пл. сен. Ярослав Іванусів, ЛЧ, Едмонтон, Канада.**
- "Наш 2 Курінь Юначок ім. кн. Ольги в Вінніпезі пережив сумну подію. Несподівано відійшла у вічність наша курінна бл. п. пл. уч. Ірина Босовець. З того приводу пересилаємо Вам допис з проханням помістити його на сторінках "Юнака" і 10.00 дол. на пресфонд "Юнака" замість квітів на могилу Покійної..." **Пл. розв. Софія Качор, курінний писар,**

Замість квітів на могилу трагічно померлої нашої курінної

пл. уч. ІРИНИ БОСОВЕЦЬ
складаємо 10.00 дол. на пресфонд "Юнака".
Провід 2 куреня УПЮ-ок
ім. княгині Ольги
в Вінніпезі

Друкарня-переплетня КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того

РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ

випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave. Toronto, Ont.
Phone: LE 6-1196

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕ-
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
шій кредитівці одержите: **5½%**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.
СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО
140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery
якої власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ
випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всі інші печива
735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

Пластуни й Пластунки Вінніпегу!

Складайте хочби найдрібніші ощадності
в українській кредитівці

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГУ

667 Flora Ave. — Winnipeg 4, Man
(дім Читальні "Просвіти", побіч Пластового Дому)

Пам'ятайте, що ощадність це четверта точка
пластового закону й гарна прикмета кожного
доброго пластуна й пластунки.

Хочете мати сотні доларів на свої студії?
— починайте шадити від... одного долара.

Хочеш вийти на студента,
Поважай, юначе, цента!
Цент до цента — доляр-два,
Буде легша голова.
Центи-доляри шادي,
Скінчиш каледж без біди!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2331 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й
докладно читати, до нього дописувати, приєдну-
вати йому передплатників і збирати пожертви
на його пресфонд.